

Nederlands Indisch Cultureel Centrum

Nieuwsbrief 9/2013

Gratis maandelijks magazine | Jaargang 5, september 2013 | Oplage: 6600 | Hoofdredacteur: Hans Vogelsang

Dit is het digitale magazine van de Stichting Nederlands Indisch Cultureel Centrum, dat u maandelijks gratis toegezonden krijgt. Via deze nieuwsbrief wordt u op de hoogte gehouden van ontwikkelingen en vorderingen betreffende ons toekomstig Indisch Centrum. Verder zullen wij u wijzen op nieuwe items op onze website en ook andere bijzondere zaken binnen de Indische gemeenschap en andere culturen met wortels in de "Gordel van Smaragd".

Van de redactie

Het gaat goed met de Nieuwsbrief. Evenals het aantal abonnees, is ook de waardering voor de inhoud van ons Nieuwsmagazine almaar stijgende en het wordt door sommigen zelfs de digitale Moesson genoemd. Ook in het nieuwe jaar gaan wij weer onze Nieuwsbrief promoten om onze lezersaantallen te vergroten. De redactie dankt iedereen voor het vertrouwen. Heeft u een persberichtje of een leuke activiteit voor de rubriek [just4kids](#) voor de jeugd van 4 tot 16 jaar? Laat het ons weten! Inmiddels hebben we nu: **6540 abonnees!** Wij willen een heel hartelijk welkom heten aan al die nieuwe lezers van onze mooie Nieuwsbrief. Bent u zelf lid van een vereniging of club en u denkt dat de andere leden het wel zouden waarderen om ons Nieuwsmagazine

Aantal abonnees is NU:

6540

maandelijks per e-mail te ontvangen? Dan kunt u dit nieuwsmagazine uitprinten en als inzage-exemplaar op de eerstvolgende bijeenkomst van uw vereniging of club op de infotafel of entreetafel leggen met een E-mail intekenlijst erbij. Zo helpt u ons aan nieuwe abonnees en uw clubgenoten aan een gratis mooi en informatief maandelijks magazine. **Een E-mail intekenlijst vindt u aan het eind van deze Nieuwsbrief. Terima Kasih!**

Tientjes actie

Tenslotte willen wij u graag nogmaals herinneren aan onze tientjes actie. **Gelukkig hebben al heel wat mensen een bijdrage geleverd, waarvoor onze dank,** maar het is helaas nog niet voldoende om financiële soelaas te kunnen bieden aan onze plannen voor wat promotionele acties dit jaar. Denkt u daarom nog eens aan ons, als u toch uw bankzaken aan het doen bent. **Rabobank, nr. 12 92 16 836 (IBAN: NL39 RABO 0129 2168 36) t.n.v. N.I.C.C. in Den Haag, o.v.v. Tientjes actie. U helpt ons toch? Wij rekenen op u, zoals u rekt op ons.**

Deadline kopij en advertenties voor het oktobernummer is op: 4 oktober 2013

Relatie tussen Huis van Oranje en Molukkers door: Nanneke Wigard

Tijdens de "Maand van de Geschiedenis", die in oktober zal worden gehouden en in het teken staat van "Vorst en Volk", produceert de Stichting Moluks Historisch

Museum een talkshow over de complexe relatie tussen het Huis van Oranje en de Molukkers. Mata Rumah Oranje en Maluku zal plaatsvinden op het Landgoed Bronbeek en een van de

items die aan de orde zullen komen, is de mythe van de "trouwe Molukker". Al vanaf het begin van de Nederlandse aanwezigheid in de Gordel van Smaragd en met name de Molukken, is

er sprake van een relatie van (delen van) de bevolking met het Nederlandse vorstenhuis. Zo wordt in 1605 het “Eeuwig Verbond” gesloten waarin de Islamitische hoofden van het schiereiland Hitu op Ambon trouw beloven aan Prins Maurits.

In de zeventiende eeuw zijn er weliswaar nog verschillende oorlogen nodig, voordat de VOC een monopoly op de telt en handel in kruidnagel en nootmuskaat weet te vestigen. In 1817 luidt de terugkeer van het Nederlands bestuur in de Molukken een opstand tegen de Nederlanders in.

Van het beeld van de “Trouwe Molukker” is dan nog geen sprake. Dat beeld ontstaat pas aan het einde van de negentiende eeuw, wanneer het Nederlandse gouvernement op zoek gaat naar bevolkingsgroepen die kunnen worden ingezet bij het besturen en onder controle houden van de kolonie. Met name als de

(veelal Christelijke) Molukse KNIL soldaten zich manifesteren als symbool van trouw aan Nederland, gepersonifieerd door het vorstenhuis

Groep jonge Molukkers tijdens het defilé op Koninginnedag op Paleis Soestdijk.

van Oranje. De Tweede Wereldoorlog en de direct daarop volgende onafhankelijkheidsstrijd versterken dat beeld alleen nog maar. Dat Molukse soldaten en burgers al direct na het jaar van hun aankomst in Nederland in 1951 deelnemen aan het defilé op Paleis Soestdijk, is dan ook geen toeval.

Rocky Tuhuteru spreekt op Bronbeek onder andere met historicus Wim Manuhutu en antropoloog Fridus Steijlen over hoe de mythe van trouw is ontstaan. En wat was het belang van een goede relatie van het Huis van Oranje met de Molukkers na de onafhankelijkheid van Indonesië. De afsluiting wordt gevormd door een gesprek met een aantal koninklijk gedecoreerde Molukkers over hun inzet in de samenleving. Tijdens de bijeenkomst is uniek historisch beeldmateriaal uit de collectie van de Stichting Moluks Historisch Museum te zien.

De talkshow zal worden gehouden op dinsdag 15 oktober om 14.00 uur in De Kumpulan van het Landgoed Bronbeek in Arnhem. De toegang is slechts € 3,50. Aanmelden via mail: nwigard@museum-maluku.nl, onder vermelding van **Mata Rumah Oranje**.

 *Afhalen *Lunch *Diner *Catering www.mirasa.nl info@mirasa.nl	<i>Indonesisch eethuisje Mirasa</i>	Reinkenstraat 61 2517 CR Den Haag Tel: 070 - 346 41 98 Fax: 070 - 363 43 13 M: 06 - 45614409 J.J.H.W. de Brabander F.P. Hartani
--	--	--

(advertentie)

Mijn levensverhaal - 4 door onze correspondent in Nieuw Zeeland, **Adrian Lemmens**

Ik was nu bijna 15 jaren oud en ik kon het thuis niet meer uithouden, door de vele pesterijen en tekortkomingen. Mijn eten was zeer miniem. Ik kreeg nooit vlees of vleeswaren, moest alleen met water en droog brood, veelal ook nog oud brood, genoeg nemen en den Besten had allerlei luxe

artikelen, zoals roomboter, rookvlees, belegen kaas, haring en gerookte bokking en vele andere luxe eten, alles rond zijn eigen bord, met notities op verpakkingspapiertjes, zodat ook later, na zijn vertrek, mijn Moeder mij niets kon geven. Ik alleen maar margarine op droog brood had en pap zonder

suiker en in de avonden alleen maar een boterham met muisjes. Ik mocht geen jam geen pindakaas, niets, niets. Hoe kon mijn Moeder dat kon aanzien, heb ik nooit begrepen. Vreselijk om zo aan een tafel te moeten zitten en dat allemaal aan te moeten zien. Ik moest gedwongen aan diezelfde tafel zitten,

hij wilde dat ik dat meemaakte. Het was een ware marteling.

Uiteindelijk werd ingestemd om mij naar de Scheepvaartopleiding van de Pollux te laten gaan, toenmaals in het Amsterdam Oosterdok. In 1951 met mijn introductie, vertelde mijn moeder mij jaren later, van hoe die was geweest. De kapitein was een zekere Vietor. De introductie duurde bijna twee uren, in welke tijd ik in de gang voor de deur op de grond zat. Na mijn introductie adviseerde den Besten mij hard aan te pakken tijdens mijn opleiding. Ik was ongehoorzaam, een dief en wilde niet studeren en ook was ik uiterst onbetrouwbaar.

De kapitein was door deze inleiding echter zeer geschrokken en wilde er niets van weten om mij aan te nemen. Mede door mijn Moeders verlegen inbreng veranderde de commandeur zijn houding. Na een betaling van 4000 gulden te hebben geaccepteerd, werd ik toegelaten. Die betaling van 4000 gulden gebeurde onder de tafel, omdat deze Pollux opleiding, door de scheepvaart maatschappijen van Nederland en de rederijen werden betaald.

Dat geld was echter ook bedoeld, om voor mij een harde behandeling af te kopen. Ik moest zoveel straffen krijgen, dat ik zelden de boot af kon komen, of om naar huis te kunnen komen voor een weekend. Na afloop werd er geborreld en hoorde ik veel gelach. Dit duurde in totaal twee uren.

Mijn behandeling

Tot het einde van mijn opleiding werd van alles gevonden om mij van te beschuldigen. Ook als het duidelijk was dat anderen het hadden gedaan, werd ik aangewezen voor straf. Eenmaal werd ook ik aangewezen, om het kwartier en verblijven van die

kapitein op het achterschip van de Pollux, schoon te maken. Bij die gelegenheid was zogenaamd een nagelschaartje, verloren gegaan. Ik werd met de met leder bekleedde stok van een officier bont en blauw geslagen. Mijn keurig afgemeten kastje werd over een periode van drie maanden geregeld, soms dagelijks, ondersteboven gegooid en omdat er nooit iets werd gevonden en ik dus loog, werd ik weer geslagen en verloor mijn weekends. Tijdens de paar vrije weekends die mij nog restten, kon ik hooguit mijn grootvader in Amsterdam ontmoeten ergens op een plein of op straat, waarbij mij een paar gulden in de hand werden gedrukt. In een geheel jaar, dat die opleiding duurde kwam ik slechts twee tot drie maal thuis. Het schaartje werd uiteindelijk na afloop van mijn opleiding, achter

Adrian Lemmens als matroos bij K.N.S.M.

het nachtkastje gevonden van het bed van die kapitein. De scheepskok waar de meeste jongens bevreesd voor waren en die altijd aan boord was, nam mij in het geheim onder zijn hoede en gaf mij ook de kans mijn grootvader in het geheim te kunnen ontmoeten. Hij werd mijn vriend. Met de afsluiting van die opleiding ging ik naar zee, en monsterte ik aan bij de K.N.S.M. En nu begon dus de periode

van mijn leven op zee en het complot en de aanslagen op mijn leven.

Mijn Scheepvaart periode

Met de beëindiging van mijn opleiding tot een lichtmatroos, op het opleidingsschip de Pollux, dat een replica was van een ouderwetse driemaster Barkentine, een zeilschip, toen in het Amsterdamse Oosterdok gelegen, had ik tevens mijn grote angst voor het water overwonnen, zwemmen geleerd en door het klimmen in de masten, mijn hoogte vrees leren onderdrukken, ondanks dat mij, bij grote hoogten, de haren in mijn nek nog altijd overeind gaan staan.

Ik wist niet dat met mijn eerste aanmonstering, die direct na mijn opleiding aanving, mijn moeder contact had gemaakt met mijn eerste toekomstige bootsman, hem op het hart drukkend, toch vooral goed op mij te passen, daar zij verwachtte, dat mij een mogelijk gearrangeerd ongeluk stond te wachten. Of die Boots dat inderdaad heeft gedaan weet ik niet; waar kon enig gevaar voor mij vandaan komen en waarom waarschuwde mijn eigen moeder mij (haar zoon) niet, voor een mogelijk gevaar?

Mijn eerste reis was met het ms. Artemis van de K.N.S.M. naar Hamburg in Duitsland. Voor een 15 jarige jongen was ik nog steeds totaal onwetend over sexualiteit en alles dat daaraan vast zat, behalve met de masturbaties op de Pollux, waar alle hangmatten, op sommige avonden in een ritme meedansten. Op een gegeven moment werden er vanaf de Reeperbahn drie dames aan boord gesmokkeld. Voor mij was dat een gewaarwording, maar ook een verschrikking, omdat het een aan mij opgelegde taak was, om ze verborgen

te houden en ze van een droogje en natje te voorzien, waarbij ik zelf, in hun verveling overdag, door hen werd achtervolgd en ik van de schrik weg vluchtte.

De Baltische Zee was in de vroeg vijftiger jaren nog steeds een gevaar voor schepen, vanwege de vele zeemijnen. Bij toerbeurt op de voorplecht, was het een gegeven moment mijn beurt, om op de uitkijk te staan. Ik ontdekte een drijvende mijn, waar wij aan stuurboord bijna direct op aanstuurden. Door de scheepsbel te luiden en door mijn geschreeuw en naar bakboord uit te wijken, wisten wij dat ding rakelings te passeren, anders had ik dit nu niet na kunnen vertellen. Wij hoorden enige tijd later deze mijn achter ons schip ontploffen, na waarschuwingen aan de kustwacht, die de mijn toen onder vuur nam.

Het bracht mijn gedachten op dat moment terug naar een andere tijd, nu alweer een lange tijd geleden: onze vlucht van Borneo in 1941.

De verdere reis naar de Middellandse zee, was voor mij een gewaarwording en vele nieuwe belevenissen. Van enig gevaar voor mijn leven, was ik mij niet bewust.

De eerste aanloophaven, was Matakala, naar ik mij herinner, in Griekenland, waar wij vijgen laadden. Sommige zeelui legden het daar aan met de jonge vrouwen en net als voorheen met Hamburg, waren vaak twee pakjes sigaretten waarmee alles werd betaald.

Het kwam in mijn gedachten, dat mijn moeder drie kubieke meter kisten met sigaretten uit Indië had meegebracht, die ook allemaal in de handen van die den Besten vielen, waar toenmaals een auto en meer dan een huis voor konden worden gekocht. Drie kubieke

meter kisten met sigaretten, alle toenmaals bekende merken Lucky strike, Phillip Morris, Capstan, enz. in blik en verder ook nog twee kubieke meter kisten vol met heerlijke Amerikaanse voedselrantsoenen en daar heb ik nooit iets van gezien, of geproefd.

Mijn Moeder kreeg die mogelijkheid, dankzij mijn Vaders vroegere Hoofd-directeur van de B.P.M.-Shell in Balikpapan, ir. A. Scholtens, die vanuit Batavia de na-oorlogse B.P.M.-Shell belangen reorganiseerde en hij mijn Moeder met zijn herkenning toeschreeuwde Thea, Thea, wat vreselijk dat wij jouw zo kundige man Arie (mijn vader), hebben verloren; wij hebben "juist nu", zijn geweldige organisatorische talenten zo hard nodig.

Opleidingsschip de Pollux (K.N.S.M.)

Het was deze directeur, ir. A. Scholtens, die mijn moeder adviseerde, om al haar betalingen in sigaretten te veranderen, voor haar reis terug naar Nederland. Het was een geweldig goed advies en was van enorm voordeel voor ons geweest, helaas. Het Amerikaanse voedsel werd destijds door haar uit onze monden gespaard, allemaal voor haar familie. Het kostte mij de grootste moeite, daar niet van te stelen. Tenslotte was

ook dat allemaal weer die den Besten, die dat allemaal voor zichzelf in beslag nam.

Even tussendoor

Inderdaad heb ik op alle te noemen of genoemde K.N.S.M. schepen gevaren, maar de volgorde is mogelijk niet correct, daar ik er geen notaties van heb kunnen vinden. Het is nu immers al meer dan 50 jaren geleden.

Tijdens onze na-oorlogse Batavia periode, werd ik door mijn moeder op een school geïntroduceerd, maar daar bleef het bij, er was voor mij geen belangstelling, geen begeleiding of toezicht en op straffe van mijn moeders altijd harde handen en koude bejegeningen, dorst ik ook nooit ver weg te gaan van de garage, waar wij toenmaals in woonden, in de Europese wijk van Batavia. Ik zag de jongens om mij heen, na hun schooltijden vliegers met zogenaamde layangs (gevechtsvliegers) met glastouw en het kostte mij met mijn natuurlijke handigheid weinig moeite, om ook mijn eigen layangs te bouwen, kocht mijn dunne vlastouw van de passerende Chinese kooplieden en begon mee te vechten in de lucht. Na enige verliezen, werd ik een behoorlijke kampioen en waren de muren van onze inmiddels tweede garage behangen met 15 vliegers, trofeeën die ik had weten te veroveren, tijdens de geregelde layang of vlieger gevechten. Tenslotte had ik de luxe van een loper, of renner, die ik met vliegers betaalde. Het was de gewoonte, om na het neerhalen van een tegenstander, te rennen om die neergehaalde vlieger op te sporen, en was die vlieger van diegene, die hem het eerste bemachtigde, daarom hadden wij renners, (assistenten), die achter een verloren vlieger aan gingen, je eigen, of die van de tegenstander. Ik maakte mijn glas-touw van gestampte kristallen glazen, die ik

bedelde van mensen, samen met het in water gekookte cah (een soort lijmpoeder, die ook vaak nog gemengd werd met eidooier voor extra hechtkracht) met het gestampde glaspoeder gemengd. Het touw werd door dat mengsel gehaald en liep men om bomen op het pleintje, het touw uitspannend om te drogen. Het werd zo tot een draad, zo scherp, dat er menige vinger mee opengehaald werd. Maar met mijn tiende jaar, was ik een kampioen met de layang. Mijn beste gevechtsvlieger, was de enige waardevolle schat van mij, met glas-touw en alles, dat ik voor mijzelf mocht meebrengen, naar Nederland, maar ook dat bracht mij, naast een avontuur, toch ook weer ellende en het uiteindelijke verlies daarvan.

Op een zonnige middag, op een Zondag, was er een vliegerwedstrijd in Amsterdam, op een grote vlakte tussen de huizen. In mijn onwetendheid, met de Nederlandse gewoonten met vliegeren kon ik niet weten, dat men er alleen maar naar naar al die vliegers staarde en men kennelijk met de gehele familie er bij. En zo liet ik enige tijd later ook mijn eigen vlieger op en na een zeer korte tijd had ik 16 of 17 vliegers naar beneden gehaald, die allemaal in de verte verdwenen. Na van hun eerste verbazing te zijn gekomen, kwam er uiteindelijk aandacht in mijn richting en er plotseling had ik een boze menigte op mij afstormde. Niet echt begrip hebbende voor dit resultaat, achtte ik het beter te verdwijnen en liet in mijn paniek en grote haast, mijn kostbare vlieger achter.

Ik wist aan die boze mensen te ontkomen en hield mijzelf voor de rest van die dag verborgen. De volgende dag werd ik door een politieagent ondervraagd en kreeg ik later van mijn moeder behoorlijk op mijn donder. Dat was voor mij het einde van mijn

layang periode. De glorie tijd van een kleine Indische kampjongen.

Mijn eerste reis met de ms. Artemis vervolgend

Wij deden Alexandrië aan in Egypte, een nieuwe gewaarwording. Arabieren, met hun leder en verdere prullaria en services, waren een belevens, duiken naar geldstukken, je haardos: KNIPPEN, KNIPPEN, NIET GOED, HAAR TERUG, werd je toegeschreeuwd, maar je moest uitkijken, dat ze je niet te slim af zouden zijn. Ik kocht niets voor mij zelf, maar een poef voor mijn moeder en een album, dat ik nu nog heb, met mijn vroegere zeereizen-foto's. Ik had een oude BOX-camera. Verder langs verschillende havenplaatsen langs de kusten van Noord Afrika.

Handgemaakt model van de Pollux

Weinig aandacht bestedend aan de Eerste Stuurman, de belangrijkste persoon op een Nederlands koopvaardijship, die het op de een of andere manier op mij begrepen scheen te hebben, kreeg ik in de gaten dat het niet normaal was om directe orders van hem te krijgen, de bootsman voorbij gaand. Maar in mijn geval was dit meer en meer het geval en naarmate de tijd verliep, gedurende de drie en een half jaar van mijn Zeevaart-cariëre, werd dat steeds onvriendelijker en gevaarlijker en werden mij achter de Boots zijn rug om opdrachten gegeven, die zeer zeker niet bij mijn werk behoorden.

Ik werd kennelijk een speciaal geval. Dit zal in mijn verdere verhaal blijken.

De Kapitein op een schip van die tijd, ziet, of zag men zelden, het was altijd de Eerste Stuurman, die het werk aan de Bootsman delegerde, die dat werk, op zijn beurt, onder de bemanning verdeelde, inspecteerde en dan na bevindingen weer aan de Eerste Stuurman rapporteerde. De bemanning werkte op roosters, bij de K.N.S.M. was dat drie uur op drie uur af, waar het een matroos of een roerganger was. Een matroos die op stand-by stond, zorgde voor de koffieronde op het schip tijdens de vaart. Niet strikt op tijd op je post zijn, was een no-no, en kon grote woede uitbarstingen veroorzaken. Strikte tijden konden mogelijk een 5 1/2 uur slaap een stuk betekenen, 15 minuten voor opstaan kleden en koffie en vijf tot tien minuten aan de andere kant, met meestal drie ploegen.

Op de brug, was het op zeldzame gelegenheden, dat men de kapitein zag of ontmoette, waar hij meestal alles met de navigatie naging en onderzocht.

De functie van een Kapitein was naar mijn bevindingen de executieve, de accountant en de zakenman in de havens voor zijn Maatschappij, met tevens de totale verantwoording van en over het schip en haar bemanning, in meerdere mate geassisteerd door de Eerste Stuurman, als zijn directe uitvoerder van zijn bevelen.

De Bootsman van een schip, was de baas van de matrozen, de dek bemanning en werkzaamheden en was hun leider en de uitvoerder van de bevelen van de Eerste Stuurman.

Dat die eerste Stuurman belangstelling en directe inmenging in mijn persoonlijke zeevaart en werk had, waar ik als een lichtmatroos of

scheepsjongen, het minste van het minste was, was dus in die tijd, uitermate ongewoon, maar dat wist ik niet, groen als ik in het begin nog steeds was.

De matrozen deelden hun kwartier ook met de Machinisten, die natuurlijk met het onderhoud en op gang houden van de vele machines, een geheel aparte groep vormden, maar dezelfde werkrouines en werk roosters hadden, maar in hun eigen omgeving. Ik herinner mij een van hen, een machinist, of olie-man, die onze jonge jongens veel last bezorgde en het zelfs vaak gevaarlijk was, om zijn weg te kruisen, was een zeer gefrustreerde man en hij was kennelijk zo geweldig groot geschapen, dat de vrouwen aan de wal hem zelfs geld aanboden, om toch alstublieft weg te gaan.

Nu op mijn eigen oudere leeftijd en vele, vele jaren later, begrijp ik zijn probleem beter. Men kan zich destijds onze zeemanshumor begrijpen, dat hij zeer gevaarlijk voor onze jonge jongens was. Emmers koud water, wegrennen en verborgen blijven, waren geregelde gebeurtenissen, terwijl voorzichtig om de hoek kijken, voor het verder gaan, voor sommige van onze jongens een aangenomen gewoonte werd. Alleen Antwerpen was voor die man een gelukkige stad, met een voor hem schijnbaar vast adres.

Mijn reizen waren op de schepen, ms. Hestia, ss. Gordias, ss. Titus, ms. Artemis, ms. Hathor, allen van de K.N.S.M., waar de namen, allen van de Griekse mythologie kwamen. Deze vele schepen waar ik op voer, zijn niet op volgorde genoemd, maar daar was altijd weer, ongelooflijk genoeg, dezelfde Eerste Stuurman op elk van die schepen en dat was zeer ongewoon. De verdere bemanning veranderde veelal.

De thuiskomsten, na een reis, waren voor mij altijd een hevige teleurstelling. Mijn moeder was bedrukt, maar ogenschijnlijk ook altijd blij mij weer te zien, maar het was altijd J. den Besten, die vooraan, aan de voordeur stond en mijn nog gesloten enveloppe met mijn gage, (mijn inkomen) allereerst aannam, het geld uittelde en het allemaal in zijn portemonnee stopte, alleen daarna mocht ik pas binnen komen. Ik kreeg

Nog een foto van Adrian Lemmens als lichtmatroos.

nooit zakgeld, van mijn eigen verdiende geld. Waarom kwam ik eigenlijk nog thuis, ik wist in die tijd gewoonweg niet beter, en elke keer weer, werden mijn uitgaven onderzocht, door den Besten, een paar hoogst nodige schoenen werden mij naar het hoofd geslingerd, omdat ik daar geen toestemming voor had bekomen, drie flesjes limonade, gekocht van de scheepskantine, over een half jaar lang durende reis, naar de West Indies en Amerika, werden mij beboet en bestraft. Als gewoonlijk zat ik dan thuis, mocht niet uitgaan en had ik ook geen zakgeld voor bus of tram, tot aan mijn volgende oproep, om weer aan te monsteren. Met mijn vertrek, stopte mijn Moeder mij, kennelijk stiekem door haar gespaard geld toe, als zakgeld voor mij voor de reis.

Ik denk nu, of ik ben er zeker van, dat mijn verdere oproepen tot de volgende aanmonsteringen, door diezelfde eerste Stuurman werden georganiseerd, omdat hij (als later zou

blijken), in het complot tot mijn eliminatie zat en het ten uitvoer moest zien te brengen. Vele jaren later, niet lang voor mijn emigratie naar Nieuw Zeeland, in een van mijn enige, en zeldzame gesprekken, met mijn moeder, kwam ik tot de overtuiging, dat die officier 15.000 gulden was betaald. Mogelijk, na een succesvolle afronding van zijn complot, nogmaals dat zelfde bedrag, of meer zou ontvangen, zeer waarschijnlijk geheel door Brons betaald. Het is mogelijk, dat mijn eigen inkomens, die door die den Besten aan mij werden ontnomen, ook in die richting gingen. Tenslotte had ik in die drie en een half jaar vaartijd enige duizenden guldens verdiend, die mij geheel werden ontnomen.

Deze thuiskomst routines, waren elke keer weer hetzelfde en dom als ik kennelijk was in die tijd, was ik zelfs blij, met het maken van een bijdrage tot mijn zogenaamde kosten thuis. Het verbaasde mij iedere keer weer, waarom ik geen zakgeld kreeg en mijn leven zo beknot werd. Ik wandelde in de buurt, deed houtsnijwerk en was bezig met mijn postzegels. Het begin waarmee ik met postzegels begonnen was, was ook van een Zwitserse miljonairsvriend uit mijn vaders bridgetijd. Die man was een regelmatige Bridge tafelgenoot van mijn vader, zoals er ook nog twee andere Zwitsers waren. Deze oude vriend van mijn vader, gaf mij (reeds in Indië) zijn waardevolle postzegelverzameling, als troost en uit vriendschap voor mijn vader, nog in Batavia.

Den Besten verzamelde ook postzegels en wilde geregeld met mij ruilen, maar ik vertrouwde hem niet en weigerde. Na mijn latere, met bedreiging van politie, ook weer door hem aan mij opgedrongen militaire dienst, waarvoor ik in feiten door mijn Vaders dood was gevrijwaard, was met zijn,

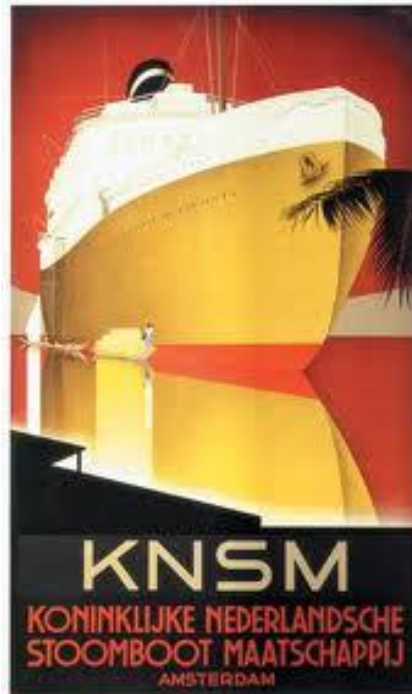
(den Berstens) verdwijnen (waarover later), ook mijn postzegelverzameling verdwenen. Er waren zeer waardevolle zegels van ver voor die oorlog bij.

Reeds onrustig, met steeds weer dezelfde Eerste Stuurman, maar niet steeds met dezelfde rest van de bemanningen, overkwam mij de eerste absolute aanslag op mijn leven. Wij waren in Tunis, in Tunesië, Noord Afrika. Vanaf mijn tweede schip, kreeg ik altijd directe orders van deze Eerste officier. Eigenaardig was, dat deze man in gestalte, figuur en gezicht, veel op mijn eigen vroegere vader leek.

Terwijl de Arabieren helemaal in de bodem van ons voorruim aan het uitladen waren, het diepste deel van het schip, waar de voormast schuin naar achteren is gezet, er boven stekend, met een terugwijkende zetting, werd mij door die man bevolen die mast te schilderen met een licht goudgele verf, of was het een mosterd kleur. Een onzinnige order, daar die mast nog zeer goed in de verf stond. Maar orders zijn orders.

De K.N.S.M. schepen, die ik persoonlijk heb gekend, hadden in die tijd, allen hun scheepshoorn aan Bakboord zijde boven de zaling in de voormast bevestigd. Men kan al raden wat er gaat komen, maar ik had geen idee en verwachtte het natuurlijk ook niet. De zaling is een kruisgewijs platform, ongeveer twee derde deel van de hoogte naar de top van de mast, dat een kruis maakt met de mast en normaal een hek er om heeft voor houvast, behalve direct achter de mast en de scheepshoorn. Ik kwam klaar met het schilderen van de top van die mast, verwisselde de verfpot en kwast naar mijn linker hand en greep de scheepshoorn bevestiging vast met mijn rechter hand, om zo voorzichtig van Stuurboord achterom de mast naar Bakboord, de andere kant te

klimmen. En terwijl ik achter de mast vrij kwam te hangen, ging plotseling de scheepshoorn. Ik was slechts 30 cm weg van die hoorn en door de uitermate grote schrik, verloor ik mijn bezinning en wist ik niets meer.....

Het beroemde affiche van de K.N.S.M.

Toen ik weer bij zinnen kwam, hing ik met mijn linker hand, aan het Backboord uiteinde van die zaling aan de onderste ring van de railing, zo'n twee en een halve meter verder van de scheepshoorn, maar alles was zwart voor mijn ogen. Toen ik, nog steeds hangende aan mijn linker arm en hand, weer een beetje bijkwam, keek ik onmiddellijk naar de brug, waar ik wist dat de scheepshoorn knop was. Daar stond die eerste stuurman, met een gezicht als een doodshoofd, op dat moment zagen zijn ogen rood, (mogelijk in mijn verbeelding), mij aan te staren. Hij kon het zeker niet geloven, dat ik nog leefde. Die val, maar ook die actie, was niet te overleven geweest, op kisten en het stalen dek van de bodem van dat ruim, een mogelijke val van 35 tot 40 meter hoogte.

De verfpot was met de bodem van de pot, op de bodem van het onderste ruim-dek gevallen, waar de verf als een fontein naar boven uit elkaar was gewaaierd en alle Arabieren bespikkeld waren met die verf. Met luid en woedend gegil kwamen die mensen, met messen tussen hun tanden het ruim uit, waar onze dekbemanning naar de mast kwam, om mij te helpen en te beschermen. Ik wist met de hulp van een matroos weer op de zaling terug te klimmen en kwam tot de volgende dag niet meer uit die mast. Het nam mij die gehele nacht daarboven, om van mijn uitzonderlijke schrik, verbazing en die belevenis te bekomen. Ik kon mij gewoonweg niet voorstellen dat een man die zoveel verantwoording had, zoiets had kunnen doen. Dit kon geen ongeluk zijn, immers die mast stond voor het gedeelte van de brug, waar hij zijn hand op die knop drukte en in volledig zicht. Terwijl ook hij het was, die mij met het werk in die mast en hij mij ook zelf in die mast had gestuurd.! Het was ongelooflijk.

In mijn onschuld, had ik desondanks, nog steeds geen vermoedens, (totdat ik later, op weer een volgend schip, de ss. Gordias, deze keer over de Atlantic), mij iets overkwam, dat mijn nu reeds opgewekte wantrouwen bevestigde.

De bemanning verdedigde de mast tegen die Arabieren, een van hen bleef bij mij op de zaling, om mij te kalmeren, (ik kreeg oncontroleerbare trillingen over mijn gehele lichaam). Ik kon niets meer doen en gelukkig heb ik die officier bijna een week nauwelijks gezien.

Tot zover het vierde deel van het levensverhaal van Adrian Lemmens, dat hij voor deze NICC Nieuwsbrief schreef

(advertentie)

Nu ook reparatie van iPhone 3G (S), 4 (S) en iPad. Klik [hier](http://www.borca-online.nl/iphone-en-ipad-reparatie) voor de aanbieding
<http://www.borca-online.nl/iphone-en-ipad-reparatie>

Borca Online
Computer Service

Weimarstraat 39
2562 GP Den Haag
070-364 2806
www.borca-online.nl

Webdesigner gezocht voor nieuwe website N.I.C.C.

Sinds 2009 beschikt het **Nederlands Indisch Cultureel Centrum** (NICC) al over een eigen website. Deze wordt steeds vaker bezocht en kan momenteel rekenen op zo'n 3000 hits per maand en nog steeds groeiend.

Nu echter is onze website behoorlijk outdated en dringend toe aan een verjonging. Onze criteria zijn: aantrekkelijk voor jongeren en zeer gebruiksvriendelijk voor met name ouderen. Verder overzichtelijk, spannend en vooral tijdloos mooi. En voor ons als beheerders natuurlijk prettig en eenvoudig om mee te werken.

Het moet zijn als een spannend boek: iedere klik moet uitnodigen naar de volgende klik. Vanzelfsprekend moet er voldoende ruimte komen voor een fotogallery, videopagina, muziekpagina, onze Nieuwsbrieven, enz.

Bij dit alles willen we graag dat "interactief" het sleutelwoord is. De bezoeker moet niet alleen maar lezen, maar vooral ook communiceren met de website en dat op een vriendelijke en veilige manier.

Onze nieuwe website moet een professionele uitstraling hebben, waarbij de Indische roots op een aangenaam prikkelende manier de rode draad zijn. Wij willen onze nieuwe website graag per 1 januari 2014 lanceren. Aansluitend willen wij tevens deze gewaardeerde Nieuwsbrief een facelift geven in dezelfde huisstijl.

In verband met de contacten is het wel zo handig als onze webdesigner in Den Haag gevestigd is. **WIE WEET IEMAND VOOR ONS?** Stuur uw suggesties naar het mail-adres van het NICC: info@indisch-centrum-den Haag.nl.

Om te zien wat er allemaal in onze website moet komen, kun je onze huidige website bekijken op: <http://www.indisch-centrum-den Haag.nl>.

Herdenking Papua strijders 2013

Vorig jaar, na een aantal jaren van werk en veel gesprekken, realiseerde het **Comité Papua Monument Bronbeek** onder de bezielende leiding van Nieuw-Guinea veteraan Joop Bergsma dit monument voor alle Papua strijders. Met dit monument

wordt de waardering geuit voor de inzet en offers van de Papua's. Het monument werd op 1 oktober 2012 onthuld door Luitenant-generaal Oostendorp. De onthulling werd mogelijk door de grote rol die de leiding van het Militair Tehuis

Bronbeek hierbij speelde. Aan de totstandkoming werd door verschillende organisaties financieel bijgedragen. Maar vooral de privé-bijdragen van de Nieuw-Guinea veteranen zelf maakten dit mogelijk. Mede door deze belangstelling die bij

de doelgroep speelde, heeft het Comité zich beraden of er een jaarlijkse officiële herdenking bij dit Papua Monument mogelijk is. Het Comité was daarom op zoek naar een vereniging of stichting, die actief is onder de Papua's, die deze jaarlijkse herdenking als activiteit gestalte kan geven. Aanvankelijk leek dit niet te lukken, maar uiteindelijk werd de Vereniging Nederlands Nieuw-Guinea Militairen 1945-1962 hiertoe bereid gevonden.

Ondanks het feit dat de tijd om een herdenking op 2 oktober 2013 te organiseren erg krap is, heeft het Bestuur van deze Vereniging toch besloten om dit jaar een herdenking te houden. Vanwege de korte voorbereidingstijd is echter wel gekozen voor een sobere bijeenkomst. Op dit moment is daarom het volledige programma nog niet bekend. Wel zijn alle Papua's en Nieuw-Guinea veteranen van harte uitgenodigd om de herdenking bij te wonen.

Wilt u namens uw vereniging of stichting een krans of bloemstuk leggen bij het Monument, verzoekt de organisatie u dringend om dit uiterlijk 27 september 2013 kenbaar te maken

via het onderstaande E-mailadres: hensaradvies@jaapvanhensbergen.nl
U dient zelf zorg te dragen voor de tijdige bezorging van krans of bloemstuk bij Bronbeek.

Monument Papua strijders in Bronbeek

Het voorlopige **programma** is als volgt:

12.00-12.30 uur: aankomst gasten.

12.30-12.50 uur: welkomstwoord door Kolonel Dulfer, Commandant van Bronbeek.

12.50-13.05: Toespraak J.J. Bergsma.

13.05: Toespraak door Cees Aarts, voorzitter Vereniging Nederlands Nieuw-Guinea Militairen 1945-1962; daarna kranslegging(en).

13.45 uur: Indische maaltijd in de Kumpulan (zie hieronder).

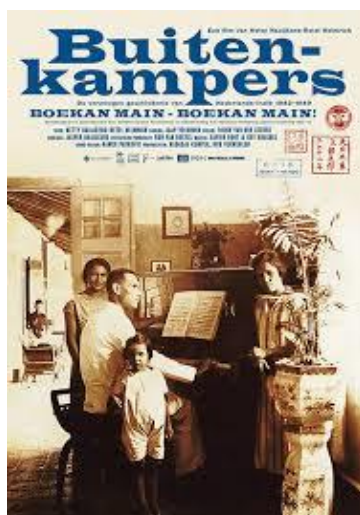
Vanaf 13.45 bestaat de mogelijkheid om in het Reünie en Congrescentrum De Kumpulan op het Landgoed Bronbeek deel te nemen aan een uitgebreide Indische maaltijd. Deze maaltijd is een optie en is op eigen kosten. Hiervoor dient u zich tevens van tevoren aan te melden via het onderstaande e-mailadres. Hierbij graag uw adres en telefoonnummer vermelden en het aantal deelnemers. Bij aankomst op Bronbeek kunt u na deze reservering op de dag zelf een maaltijdvoucher kopen. De prijs hiervoor is € 21,50, inclusief een drankje. Ook hierbij geldt als uiterste inschrijving: 27 september 2013. Aanmelden: Tel: 026-3649294 (behalve op maandag) of via e-mail: info@kumpulan.nl.

Het adres van Landgoed Bronbeek is: Velperweg 147, 6824 MB Arnhem.

Film Buitenkampers vanaf 3 oktober in de filmtheaters

Op zondagmiddag 29 september zal de documentaire Buitenkampers "Boekan Main, Boekan Main" officieel in première gaan tijdens het Nederlands Filmfestival in Utrecht. Vanaf donderdag 3 oktober zal de film dan in diverse filmtheaters te zien zijn.

In samenwerking met het Nederlands Film Festival zal de film tevens te zien zijn in Theater Lieve Vrouwe op zondagmiddag 29 september en op woensdag 2 oktober om 19.45 uur in Theater Wolff City 2 in Utrecht. Na

afloop van de voorstelling op 2 oktober zal er een Q & A (Questions & Answers) zijn met de regisseur van de film Hetty Naaijken-Retel Helmrigh. Voor meer informatie en kaartverkoop verwijzen wij u naar de website: www.filmfestival.nl.

De première in Utrecht is in Theater Pathé-Rembrandt, Oudegracht 73, 3511 AD Utrecht. Aanvang programma is om 16.00 uur. Einde om 18.15 uur. Na afloop zijn de bezoekers uitgenodigd voor een drankje en een

hapje in de Winkel van Sinkel aan de Oudegracht 158 (aan de overkant) in Utrecht. De bioscoopzaal is gelegen op de eerste etage en uitsluitend bereikbaar via een trap. Hiermee is de voorstelling helaas niet toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

Intussen is de tentoonstelling over Buitenkampers nog tot 27 oktober te zien. Hier loopt de bezoeker als het ware door de geschiedenis van

Nederlands-Indië van 1942 tot 1946. Er zijn onder andere portretten te zien van Ingmar Swalue, alsmede persoonlijke voorwerpen uit die periode. Tevens zijn er audio-verhalen te beluisteren en is er een interactieve thematafel, waar filmfragmenten te zien zijn. Het adres: Museon, Stadhouderslaan 37, 2517 HV Den Haag. www.museon.nl

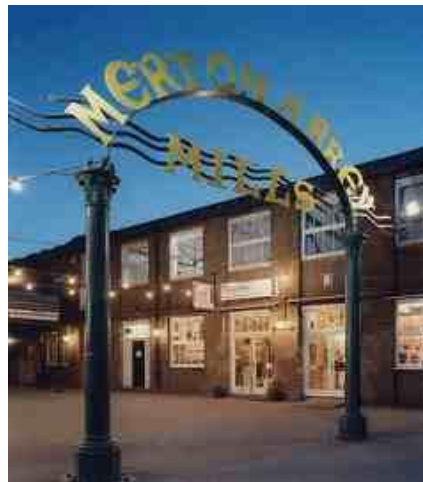
The Dutch Market in London

Voor onze lezers in Groot Brittannië, maar natuurlijk ook voor al onze lezers die toevallig dat weekend in London zijn een leuke activiteit. Een van onze abonnees is getrouwd met een Engelsman en heeft het voor elkaar gekregen om in London een Hollandse Markt te organiseren. Zo zie je, het bloed kruipt waar het niet gaan kan. De standhouders bieden er typisch Hollandse waren aan, zoals kaas, snoep, koekjes (waarbij uiteraard de befaamde Goudse stroopwafels), snacks, dranken en zelfgemaakte producten. Ook is de Dutch Market bedoeld voor Londenaren die kennis willen maken met typisch Nederlandse producten en gebruiken.

De Market is een onderdeel van een 3-daags evenement, dat start op vrijdag 15 november met een Hollandse bedrijfsborrel met uiteraard de Hollandse bitterballen in het naast het

marktterrein gelegen Colour House Theatre. Hier kunt u kennismaken met andere Nederlanders die in London of omgeving wonen en werken. Hierdoor zal het tevens een functie hebben van een netwerkborrel.

The Dutch Market zelf wordt gehouden op zaterdag en zondag 16 en 17 november 2013. Wilt u zelf uw Typisch Hollandse producten aanbieden? Neemt u dan contact op met Mandy Taylor Slangewal. Er is een mogelijkheid om nog een kraam te huren. Op zaterdagavond zorgt men voor echte Hollandse live muziek. Meer informatie over wie de artiesten zijn vindt u op de website van dit theater. Kaarten voor dit concert of voor de Bedrijfsborrel zijn te reserveren via de website of e-mail.

Kraamhuur per dag: £ 50 en voor het hele weekend: £ 90. Ook kunt u kiezen voor een promotiepakket, waarbij uw naam en logo met LINK vermeld worden op de website, in de nieuwsbrief en op de flyers. Zo'n totaalpakket kost dan £ 150 inclusief de kraamhuur voor het hele weekend. The Dutch Market wordt gehouden op het adres: Merantun Way, Merton Abbey Mills, London SW19 2RD, United Kingdom.

De website is:

www.dutchmarketlondon.co.uk

Tickets voor de bedrijfsborrel via:

www.colourhousetheatre.co.uk

E-mail:

mandy@dutchmarketlondon.co.uk

Voor het huren van een kraam:

contact@dutchmarketlondon.co.uk

Brede excuses aan Indonesië

De Nederlandse ambassadeur in Indonesië heeft op donderdag 12 september namens de Nederlandse regering “Brede excuses” aangeboden aan Indonesië voor de executies van Indonesische mannen, gepleegd door Nederlandse militairen tijdens de koloniale oorlog. Ambassadeur Tjeerd de Zwaan verklaarde dat de Nederlandse regering een bijzondere verantwoordelijkheid had aan de weduwen van de mannen die tijdens deze excessen vaak standrechtelijk vermoord werden. De executies vonden plaats in Zuid Sulawesi en in Rawagedeh. Hierbij werden in totaal 1443 mannen om het leven, waarvan 388 door kapitein Westerling en 1055 door diens rechterhand, onderluitenant Jan Vermeulen.

Onder leiding van deze laatste werd 1 februari 1947 misschien wel de zwartste dag in de geschiedenis van het Nederlandse bewind in Indonesië, toen hij en zijn manschappen in één klap het hele gebied rond Majene en het dorpje Galung Lombok van verzet te zuiveren. Eerst liet Vermeulen 29 mannen executeren uit de gevangenis en vervolgens nog eens 24 die men verdacht van het plegen van verzet tegen Nederland. Daarna dreef hij de resterende mannen van het dorpje bijeen en vroeg willekeurige mannen wie de verzetslieden waren. Wie daarop zijn mond dicht hield, werd

zonder pardon door het hoofd geschoten. Halverwege de dag brak onder de mannen paniek uit en vluchtten ze de rijstvelden in. Daarop openden de soldaten van Vermeulen het vuur en schoten kris-kras op de door elkaar lopende mensen. Volgens een getuige die verantwoordelijk was voor het graven van een massagraf, vielen er alleen al op die dag 364 doden.

Dat hiervoor nu excuses worden aangeboden is enerzijds een goede zaak. Zoals de voorzitter van Het Indisch Platform het in een interview in het AD verwoordde: “Het getuigt van innerlijke beschaving”. Toch is dit rijkelijk laat, temeer daar de nog levende weduwen een bedrag van € 20.000 als smartengeld krijgen. En hoeveel weduwen zijn er nu nog in leven..... Helaas bitter weinig. En bovendien kunnen sommige Indische Nederlanders zich niet aan de indruk onttrekken dat het hoofdzakelijk bedoeld is om bepaalde actiegroepen de wind uit de zeilen te nemen. Met name zij die voorstander zijn van het veranderen van teksten op standbeelden, ja zelfs het volledig weghalen van sommige standbeelden. Deze indruk wordt ingegeven juist omdat de excuses komen bijna aan de vooravond van het bezoek van Rutte aan Indonesië in november. Deze actiegroepen zien Nederland alleen

maar als een koloniale onderdrukker en uitzuiger en vergeten daarbij dat ruim 350 jaar koloniaal bewind ook heel veel goeds in de kolonie heeft gebracht

Maar excuses zouden niet eenzijdig aangeboden moeten worden. Want de dood van de minstens 3000 mannen tijdens de stadrechtelijke executies weegt slechts ten dele op (hierdoor natuurlijk niet minder afschuwelijk) tegen de gruwelijke moordpraktijken, gepleegd door de Indonesische pemoedas's (revolutionaire jongeren) op Europeanen en Indische Nederlanders. En dit aantal belooft volgens voorzichtige schattingen diep in de 20.000. Hierbij ook zeer vele vrouwen en kinderen, ja zelfs baby's. Zij zijn op de meest afschuwelijke wijze vermoord, waarbij het niet ongebruikelijk was om ze te spiesen aan scherpgeslepen bamboestokken, of op ze in te hakken met klewangs (kapmessen). De details van deze gruwelijkheden willen wij u besparen. Wie hiervan toch kennis wil nemen behoeft slechts artikelen en boeken te lezen over de Bersiap. Daarom de mening van de redactie van deze Nieuwsbrief: Excuses zijn een goede zaak. Echter, dan niet eenzijdig, maar in ieder geval van twee kanten.

Korte Berichten

In Memoriam: Dick Visker

Naar eerst enkele weken geleden is bekendgemaakt, is op 28 juli in zijn geboorteplaats Voorschoten Dick Visker overleden. Visker is vooral bekend geworden als oprichter van

De Stichting Indisch Familiearchief (SIFA). In een interview met de Moesson vertelde hij dat hij hiermee gestart is omdat de gegevens van de Burgelijke Stand tussen de jaren 1925 en 1969 in de voormalige kolonie zijn achtergebleven. De stichting Indisch

Familiearchief is tot op de dag van vandaag een van de beste bronnen voor mensen die meer willen weten over hun familiegeschiedenis. Derk Adriaan Visker, zoals hij volledig heet, is tevens oprichter van Radio Omroep Nieuw-Guinea, toen hij als soldaat gelegerd was in Biak. Verder zijn er van zijn hand verschillende boeken verschenen, waaronder *“Totok in Tjimahi”*. Dick Visker is 97 jaar geworden. Wij wensen zijn familie en vrienden veel sterkte toe.

Leo Blokhuis schrijft boek over Indo-Rock

De bekende popmuziekhistoricus Leo Blokhuis (onder andere bekend als deskundige en DJ van de “Top 1000 Aller Tijden” die aan het eind van ieder jaar op TV te zien is) is momenteel druk bezig met een standaardwerk over Indo-Rock. “Ik ben muziek-liefhebber; muziek is mijn vakgebied en ik heb er al verschillende boeken over geschreven”, aldus Leo Blokhuis.

“De Indo-Rockmuziek interesseert mij mateloos, vooral omdat het in feite het begin van de popmuziek en rock & roll in ons land is. Ik heb veel oudere Indo’s gesproken over hun leven hier en in Indië, met name in de jaren ’50. Maar het is onmogelijk om deze mensen te begrijpen en iets van hun

leven te doorzien, als we niet het drama van het decennium van de jaren ’40 kennen. Ik heb ervoor gekozen om mijn boek met historische insteek in de vorm van een roman te schrijven”. Leo Blokhuis deed deze uitspraken als reactie op de website “Archief van Tranen”.

Vrees voor meer intolerantie

Tijdens een toespraak ter gelegenheid van de 68^e verjaardag van de Indonesische onafhankelijkheid, heeft de Indonesische President Yudhoyono zijn grote bezorgdheid geuit over de toename van geweld tegen mensen en bezittingen van religieuze minderheden in Indonesië. Een ‘trend’ die in zijn ogen absoluut onacceptabel is. Hij roept zijn landgenoten op om tolerant te zijn tegen elkaar. Sinds 2002 worden religieuze minderheden als Christenen, Boeddhisten en volgelingen van Ahmadiyah steeds vaker aangevallen door radicale soennitische moslims, die veelal banden hebben met terreurorganisaties zoals Al Qaeda. Zo ontploften er vorige maand drie bommen in een Boeddhistisch klooster in Jakarta en vielen Christelijke kerken ten prooi aan brandstichters. Volgens de mensenrechtenorganisatie Human Rights Watch waren er alleen al in 2012 zo’n 260 ernstige incidenten in Indonesië, waarbij religieuze minderheden werden aangevallen door radicale moslims. Deze aanvallen worden volgens Human Rights Watch aangemoedigd door sommige kabinetsleden en lokale politici.

Maak van je smartphone een echte fotocamera

Een aparte lens die je op je smartphone kunt plaatsen om foto’s van een professionele kwaliteit te maken. Bovendien een lens die ook los van je telefoon gebruikt kan worden

via WiFi. Afhankelijk van het signaal is het zelfs mogelijk om tot acht meter van je smartphone de lens te gebruiken voor het maken van foto’s, die dan op je telefoon worden opgeslagen. Toekomstmuziek? Neen! Sony heeft nu de DSC-QX100 en de DSC-QX10 ontwikkeld die dit allemaal mogelijk maken.

De smartlens maakt niet alleen verbinding met je telefoon via WIFI, maar gebruikt ook NFC voor de One-Touch verbinding. De lens heeft een gevoelige sensor, 10 x optische zoom, optisch SteadyShot en handmatige bediening. Hiermee heeft het dezelfde kwaliteit als van een compactcamera. De lens ziet eruit als een los objectief, maar is in feite een volwaardige Cyber-shot camera. Met de bijgeleverde clip bevestig je de lens eenvoudig aan je telefoon tot een maximale dikte van 13 mm. Belangrijk is ook dat deze lens inclusief de clip, batterij en micro memorstick slechts 105 gram weegt. Vanaf eind september zal de smartlens op de Nederlandse markt komen en de prijs zal rond de € 200 liggen. Voor de DSC-QX10 en € 450 voor de -QX100.

Boudewijn de Groot in een lucifersdoosje

De inmiddels beroemde serie boekjes in luciferdoos formaat, die reeds enkele Indische schrijvers, zoals Marion Bloem, Ivan Wolffers, Alfred Birney en ook de Chinees-Nederlandse Lulu Wang geëerd heeft met een uitgave, heeft een nieuwe toevoeging aan de serie: Boudewijn de Groot. Bij menigeen bekend als liedjesschrijver

en zanger van bijvoorbeeld Meneer de President, Testament en natuurlijk het overbekende Land van Maas en Waal. Hij schreef speciaal voor deze MatchBoox serie: "Lage Landen".

Deze boekjes zijn pareltjes op gebied van kunst en vormen een zeer geliefd verzamelaarsobject. De gehele serie is met grote zorg met de hand gemaakt. De laatste uitgave over Boudewijn de Groot is verkrijgbaar via www.matchboox.com.

Bali krijgt op één na grootste standbeeld ter wereld

Een projectontwikkelaar in Bandung heeft een plan om een standbeeld van 126 meter te bouwen op Bali. Het beeld, waarvan het plan op de plank kwam te liggen na de Aziatische financiële crisis van 1998, wordt het op één na grootste standbeeld ter wereld. Alam Sutera Realty stelt 38 miljoen euro ter beschikking om het Garuda Visnu Kencana beeld te gaan bouwen. Het torenhoge beeld wordt gemaakt van 4000 ton koper en verbeeldt de Hindoeïstische God Visnu, die op de rug van een Garuda

Detail van het op Bali geplande standbeeld

(de mythische vogel die het symbool is van Indonesië) door de hemel rijdt. Wanneer alles volgens de plannen verloopt moet het beeld over een jaar

of drie af zijn. De projectontwikkelaar denkt zijn investering terug te verdienen door middel van het nog aan te leggen park er omheen. Het allergrootste standbeeld overigens, staat in China. Het beeldt met zijn 128 meter de Valcorana Boeddha uit en staat in Lushan.

Grootste Boeddhabeeld van Indonesië komt ook in Bali

Momenteel wordt er op Bali hard gewerkt om een gigantisch Boeddhabeeld af te krijgen. Met zijn 25 meter wordt het het hoogste Boeddhabeeld in Indonesië en komt op het terrein van het Empu Astapaka-klooster in Gilimanuk in West-Bali. Als alles volgens plan verloopt wordt het beeld op 6 juni volgend jaar ingewijd.

Het boeddhistische klooster waar de nieuwste toeristische trekpleister van Bali komt, is vernoemd naar een boeddhistische wijze, die in de vijftiende eeuw op verzoek van Koning Dalem Waturenggong een bezoek bracht aan Bali als spiritueel adviseur van de Koning. Het grootste Boeddhabeeld ter wereld is 35 meter hoog en staat op het eiland Macau.

Acht inwoners Riau dagen Indonesische President voor rechter

Acht inwoners van de Sumatraanse stad Riau spannen een civiele procedure aan tegen President Susilo Bambang Yudhoyono aan. Ze stellen hem mede aansprakelijk voor de

klimaat-verandering in Indonesië en de bosbranden in Riau. De inwoners van Riau menen dat de natuurschade heeft geleid tot overstromingen en extreem weer. Hierdoor hebben boeren en vissers grote financiële verliezen geleden. Zo zouden er meer plantenziektes voorkomen op de boerderijen en plantages en is er nog

Op deze satellietfoto zijn duidelijk de helse vuurzeeën en de rook te zien op Sumatra

nauwelijks goede vis te vangen in de zee. Door de rook, veroorzaakt door de enorme bosbranden, zijn de mensen niet meer in staat om normaal hun werk te doen. President Yudhoyono is overigens niet de enige staatsman die in deze zaak gedaagd wordt. Ook de Minister voor Milieu en de gouverneur van Riau worden verantwoordelijk geacht voor de bosbranden en de daarbij gepaard gaande klimaatveranderingen.

Ziek en gezond in Indië

Met onze Indische wortels hebben wij ons bestaan te danken aan de zorg van de doktoren voor onze Indische of Hollandse voorouders. Zij hebben ook gezorgd voor een goede volksgezondheid, militaire heekunde en zending/missie-ziekenhuizen. De Werkgroep Medische Geschiedschrijving wil de geneeskunde in het voormalig Nederlands-Indië gaan beschrijven. Het eerste project is het *Geneeskundig Tijdschrift voor Nederlandsch-Indië* (tot 1942). Het was

geheel in het Nederlands geschreven en daarom kunnen de huidige Indonesische artsen en onderzoekers de geschiedenis van hun vak niet meer bestuderen. Er is nu een initiatief om het tijdschrift toegankelijker te maken. Samen met Indonesische deskundigen van de Indonesische Academie voor Wetenschappen, wil men een Engelstalige bundel samenstellen over de verschillende ziektes, die indertijd in Indië heersten en wat er toen aan gedaan werd. Alle medewerkers aan het project (meestal gepensioneerde artsen) doen dat op basis van vrijwilligheid en specialisme. Tevens hoopt men in Indonesië een cursus aan te bieden om daar collega's te trainen in het doen van onderzoek naar de geschiedenis van de geneeskunde in hun land. Helaas haat dat niet zonder kosten.

Groep inwoners van Cheribon tijdens een uitbraak van malaria in 1917

Indien u dit initiatief sympathiek vindt, bent u uitgenodigd om dit project te steunen. Indien u als particulier dit project steunt met € 30 dan krijgt u een exemplaar van het boek (dat in 2015 uit moet komen) gratis toegestuurd. Organisaties die € 150 of meer doneren ontvangen dan drie exemplaren.

Men is vooral geïnteresseerd in de persoonlijke verhalen over ziektes en van artsen in Indië, zowel beschreven als in foto's of schetsen. Ter ondersteuning is men gaarne bereid om een voordracht over medische zorg in Indië op een bijeenkomst van uw organisatie te houden. Hoopgevend is in ieder geval dat

momenteel hard gewerkt wordt aan de bestrijding van onder andere lepra, tuberculose, aids. Malaria en dengue door een intensieve samenwerking tussen Nederlandse en Indonesische artsen en onderzoekers. Uw bijdrage kunt u storten op ING nr. 125774 van de Nederlandse Vereniging voor Tropische Geneeskunde, onder vermelding van "Geneeskundig Tijdschrift".

Voor nadere inlichtingen kunt u contact opnemen met Dr. J.P. Verhave, woordvoerder van de Werkgroep Geschiedenis van NVTG/project Medische Geschiedschrijving. Adres: De Zoom 4, 6581 DZ Malden. E-mail: jpverhave@hotmail.com.

Schoolherinneringen

Het **Nationaal Onderwijsmuseum** werkt keihard aan een volledig nieuw museum in een nieuw gebouw "De Holland" in Dordrecht. In deze nieuwe opzet gaan schoolherinneringen en – verhalen een belangrijke rol spelen. Daarvoor heeft men uw hulp nodig. Wat komt er het eerste in uw gedachten, wanneer u aan uw schooltijd terugdenkt? Kleuterschool, basisschool, voortgezet en hoger onderwijs: alles mag. Zowel goede als slechte herinneringen, kleine en grote gebeurtenissen, in of buiten de klas. En natuurlijk geldt dit niet alleen voor schoolherinneringen in Nederland,

Herinnert u het zich nog? Leren schrijven met een kroontjespen? En een haarlok van het meisje voor u in de inktpot dopen.....

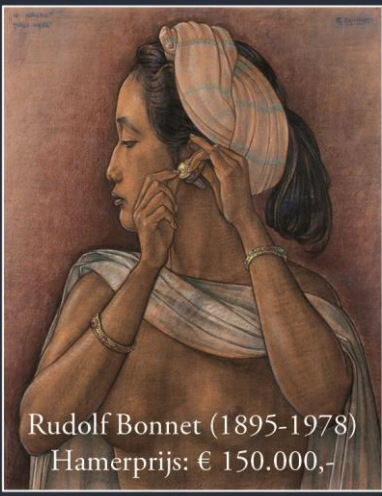
maar ook in de voormalige en huidige gebiedsdelen. Vul het formulier in op de website of stuur uw verhaal naar het e-mailadres. Heeft u nog foto's of ander beeldmateriaal? Ook dat is zeer welkom. Stuur uw persoonlijk verhaal in vóór 20 november 2013. Na een eerste selectie, die eind dit jaar zal plaatsvinden, neemt het museum contact met u op wanneer uw verhaal in de collectie wordt opgenomen. Kijkt u op de website voor het formulier: www.onderwijsmuseum.nl of via mail: info@onderwijsmuseum.nl Desgewenst kunt u ook langskomen met uw materiaal op het adres: Nieuwe Haven 26, 3311 AP Dordrecht. Tel: 078-6326820.

ZEEUWS VEILINGHUIS

GEVRAAGD:

INDISCHE SCHILDERIJEN

Rudolf Bonnet (1895-1978)
Hamerprijs: € 150.000,-

Herengracht 74, 4331 PX Middelburg
Tel. 0118 - 650 680
www.zeeuwsveilinghuis.nl

(advertentie)

Gedicht

door: Mary-Jane Sahanaja

De auteur en dichteres Mary-Jane Sahanaja (1971) beschrijft in haar gedichtenbundels **“Mijn waarheid”** en **“Verlossing van de schaamte en de schuld”** als jongste dochter van een KNIL-er, hoe haar vaders stille verdriet

van invloed is geweest op haar leven. Ze kent een verleden van misbruik en mishandeling, waarover zij openhartig schrijft zonder afbreuk te doen aan haar liefde voor haar ouders. Mary-Jane heeft de redactie van de NICC

Nieuwsbrief toestemming gegeven en voelt zich zeer vereerd voor het publiceren van haar gedichten. Haar gedichtenbundels zijn te bestellen bij Bol.com en Uitgeverij Free Musketeers: www.freemusketeers.nl

Een deel van jou

*Richt je blik naar binnen
Voel wat daar leeft
Ontken het niet
Wat je voelt
Of wat je daar vanbinnen ziet*

*Het kan duister zijn
Of heel rommelig en benauwd
Je kunt je angstig voelen
Verward
Of juist ijskoud*

*Maar ontken het niet
Wat je voelt of wat je ziet*

*Want wat daarbinnen leeft
Is een deel van jou
Het heeft enkel en alleen licht nodig
Het is er nu nog grijs en grauw*

*Schijn je licht op het gedeelte
Wat je nu nog zo heftig ontkent
En zie wat het met je doet
Die warme gloed
Voel hoe warm je wordt
En wat voelt dat goed*

*Dus richt je blik naar binnen
Naar daar waar het duister is*

*Durf van jezelf te houden
Gun jezelf dat licht
Weet dat je het waard bent
En dat je het niet langer ontkent
Dat je jezelf kunt helpen
Ook al ben je dat niet gewend*

Bundel: “Verlossing van de schaamte en de schuld”, 2009.

Recept van de maand

Namu-Namu

Heerlijke Molukse pasteitjes; serveren met sambal of sweet-chilisaus.

Ingrediënten:

500 gr. halfom of rundergehakt, 1 grote ui, 4 tenen knoflook, 1 tl. aromaat, 1 tl. fijngehakte selderie, 1 vleesbouillontablet, 1 el. ketjap manis, 250 gr. worteltjes, 1 pot uitgelekte doperwtjes, mespunt zwarte peper, 1/2 pak laksa, rijstolie om in te bakken, 1 pakket rond bladerdeeg (toko).

Bereiding:

Snipper de ui en hak de knoflook zeer fijn. Doe wat rijstolie (spettert niet en kan zeer hoge temperaturen verdragen) en verhit deze. Bak hierin de uiensnippers glazig, samen met de

gehakte knoflook. Doe dan het gehakt, vleesbouillontablet en zwarte peper erbij en fruit alles bijna gaar. Doe de hittebron laag. Rasp intussen de worteltjes op de grove kant van de rasp en leg op een stuk keukenpapier.

Laat de doperwtjes heel goed uitlekken. De laksa (hete instant noedels) in heet water laten wellen, dan uitlekken en in lengtes van 2 cm. snijden of knippen. Doe vervolgens de

geraspte wortel, doperwtjes, laksa, aromaat, selderie en de ketjap bij het mengsel in de wok en fruit alles goed door onder voorzichtig omscheppen. Laat dan goed afkoelen. Eventueel teveel aan vocht afgieten (niet weggooien, kunt u altijd wel als basis voor een of ander sausje gebruiken). Neem nu het ronde bladerdeeg en doe op elk vel een ruime eetlepel van het afgekoelde mengsel uit de wok en vouw de deeglap op zodat er een ‘halve maan’ ontstaat (zie foto). Druk de randen op elkaar met een vork, vouw om en druk dan opnieuw (nu voorzichtig) met een vork aan. Als u daar handig in bent kunt u de rand ook omvlechten. Bak nu de Namu-Namu in hete rijstolie goudbruin en klaar. **Salamat makan.**

zoekt donateurs

Het Indisch Platform behartigt de belangen van de Indische gemeenschap bij de Nederlandse overheid.

Stichting Het Indisch Platform - Postbus 85564 - 2508 CG Den Haag

www.indischplatform.nl

info@indischplatform.nl

Het Indisch Platform heeft de ANBI-status en dus is uw donatie een aftrekpost bij uw belastingaangifte

Uitgelicht

In deze rubriek besteden we aandacht aan wat andere Indische media te melden hebben

De vrouwelijke stem van Indisch Nederland. Een strijdbaar leven in de geest van Tjalie. Een "angry old women". Zomaar wat uitspraken die jarenlang in de pers gebezigd zijn en slechts op één vrouw kunnen slaan: Lilian Ducelle, die op 5 augustus 2013 overleden is.

Velen zagen Lilian Ducelle als 'de vrouw van' of 'de vrouw achter' Tjalie Robinson. Ik niet. Hoe geweldig mijn vader ook was – en dat was ie – voor mij was Tjalie de 'man achter Lilian Ducelle'. Want terwijl hij als gevierd schrijver en boegbeeld van een kwart miljoen Indo's volop in de schijnwerpers stond, zorgde mijn dappere moedertje in de coulissen vrijwel eigenhandig voor mij en m'n zusje Vivian. Ze naaide en herstelde onze kleertjes, stopte m'n sokken en stond klangs een drassig veld in de striemende regen naar m'n armzalige gevoetbald te kijken. Ze deed me op pianoles, tot ik aangaf toch echt liever gitaar te spelen en ze er eentje voor me kocht van het schamele loontje dat ze verdiende bij de Sociale Verzekeringsbank.

's Ochtend vroeg, na het smeren van onze boterhammen, stapte Lilian op lijn 13 om pas tegen de avond terug te keren. Vaak wachtte ik haar dan op bij de tramhalte en wandelden we al boodschappen doend terug naar huis,

waar ik gitaar ging spelen en zij het avondeten kookte. Hoewel we geen cent te makken hadden, zorgde m'n moeder ervoor dat we in 1959 als eersten in de straat een televisie hadden. Een televisie waarop ik als jochie van zeven alles mocht zien, dus ook de films voor 18 jaar en ouder, want Pipo de Clown, zei m'n moeder, was iets voor debielen.

Lilian Ducelle 1919 - 2013

Dit was het begin van de speech die Mark Boon hield bij de crematie van zijn moeder Lilian Ducelle, die in z'n geheel is afgedrukt in het septembernummer van de Moesson. Overigens is vrijwel de gehele editie van dit bekende Indische maandblad gewijd aan Lilian Ducelle. Een speech waaruit de pure liefde en absolute

toewijding spreekt die Lilian in haar dagelijkse leven aan de dag legde. Toch kon ze ook hard zijn en licht onvlambaar. Zoals Mark het verwoordde:

Qua temperament was Lilian een snelkookpan met een defect overdruk ventiel. Als iets of iemand haar op welke wijze dan ook irriteerde, begon ze te sissen en voor je 't wist ontplofte ze.

En even verderop:

In Amsterdam smeedt ze eens een wadjan vol nasi goreng met een grote boog vanaf de eerste verdieping door het openstaande keukenraam de ligusterstruiken in en in Den Haag joeg ze een ietwat drammerig sujet met misplaatste schrijversaspiraties haar kantoor uit, terwijl driehonderd A-viertjes afgekeurd manuscript hem om de oren vlogen. Lilian's Kapitein Haddock temperament was tevens haar redding, want in tegenstelling tot mijn wijze, begripvolle vader, die alle kwaad van de wereld met de mantel der liefde bedekte, maar er intussen wel hoge bloeddruk en een hartkwaal aan overhield, brulde of schreef mijn moeder alle woede onmiddellijk van zich af en ging vervolgens rustig over tot de orde van de dag.

Lees verder in het Indisch maandblad Moesson van september 2013.

Salam Terakhir Uitvaartverzorging
 Rob van der Sar
 Koggewaard 207
 1824 GZ Alkmaar-Noord
 T 072-5611895
 M 06-15006305
 www.salamterakhir.nl

Salam Terakhir
 Laatste groet
 UITVAARTVERZORGING

Een persoonlijke Uitvaartverzorging die past bij uw gedachtegoed en levensstijl.

(advertentie)

Sociaal & Maatschappelijk

Een nieuwe rubriek, die we af en toe zullen plaatsen. Niet persé Indisch, maar toch wel belangrijk genoeg om in deze Nieuwsbrief vermeld te worden.

ADHD: één grote leugen

Als jij, of iemand die je kent, een kind heeft dat de gedragsstoornis ADHD (Attention Deficit Hyperactivity Disorder) heeft, dan is de kans heel groot dat het eigenlijk heel erg goed gaat met het kind. Deze stoornis werd "ontdekt" door de Amerikaanse psychiater Leon Eisenberg. Echter op zijn sterfbed in 2009 verklaarde hij (naar eerst nu bekend werd gemaakt) dat hij de aandoening verzonnen had met het doel miljoenen kinderen te kunnen diagnostiseren en aan de medicijnen te houden en daardoor de farmaceutische industrie een miljardenwinst te bezorgen. De kinderen die dit treft slikken nu dus onnodig (vaak zware) medicijnen naar aanleiding van de diagnose van een fictieve ziekte. En het trieste van dit medicijngebruik is, dat de samenstelling ervan in verreweg de meeste gevallen tot een medicijnverslaving leidt, vaak een voorbode van een leven vol mislukkingen. Overal ter wereld profiteren de psychiaters en farmaceutische industrieën op

een gigantische manier aan een eigenlijk nooit verifieerbaar geweest zijnde aandoening. Dat deze diagnose dan zo wijd verbreid is geweest (en nu nog is) geeft als trieste balans: onbegrepen kinderen, die door zware en gevaarlijke medicatie zoals Ritalin en Adderall nog meer psychische schade oplopen.

"ADHD is bedrog! Het heeft de intentie kinderen te veroordelen tot een medicijnverslaving en dit nog te rechtvaardigen ook" is een stelling die reeds in 1998 reeds door de Britse Dr. Edward C. Hamlyn, een van de oprichters van The Royal College of General Practitioners, werd geponeerd. Een verklaring waar eigenlijk niemand naar wilde luisteren, maar die nu na de bekentenis van Leon Eisenberg bevestigd wordt.

Omzetgroei door bedenken van nieuwe "ziektes"

De gerenommeerde Dr. Jay Parkinson schrijft: "Vergeet niet dat er maat twee manieren zijn waarop de farmaceutische bedrijven hun geld verdienen: door nieuwe medicijnen te ontwikkelen en door nieuwe "ziektes" te bedenken die door reeds uitgevonden medicijnen te behandelen zouden zijn. Hij merkt tevens op dat mensen die verteld is

dat ze ADHD hebben en daarvoor met dure en zware medicatie behandeld moeten worden, in feite last hebben van een slecht functionerende en georganiseerde maatschappelijke en sociale structuur, die de unieke individualiteit van de persoon niet wil erkennen. En aangezien kinderen in hun jonge ontwikkeling vaak het gevoeligst zijn voor invloeden om hen heen, zijn zij dus de eerst aangewezen slachtoffers.

Die kinderen echter, hebben helemaal geen aandoening dan alleen dat ze voelen niet erkend te worden. In de literatuur is bijvoorbeeld bekend dat een 14 jarige jongen, Jacob Barnett, een IQ heeft dat hoger is dan dat van Einstein. De genialiteit van Jacob werd echter door een psychiater uitgelegd als ADHD met autisme en dat hij zich waarschijnlijk nooit als een normaal kind zou ontwikkelen en misschien zelfs niet zou kunnen leren lezen en schrijven. Momenteel is Jacob Barnett bezig met zijn Mastersdegree in de quantumfysica, terwijl zijn leeftijdsgenoten nog steeds op de middelbare school zitten. Tevens is hij bezig om zijn eigen theorie te ontwikkelen in de astrofysica.

Bron: aHealthlife.nl

Sporen van Smaragd

Afgelopen mei werd het erfgoed-project 'Sporen van Smaragd, Nederlands-Indisch erfgoed in Den Haag 1853-1945' door de Gemeente Den Haag gepresenteerd in een publicatie, tentoonstellingen en een symposium. Naar aanleiding van de publicatie kreeg men veel vragen over de mogelijkheid om de beschreven historische gebouwen te kunnen bezichtigen. De organisatie maakt daarom met plezier bekend dat de meeste panden natuurlijk altijd te bezichtigen zijn, mits het hierbij gaat om gevelartefacten. Wie de panden van binnen wil bezichtigen, kan er in de meeste gevallen slechts op Monumentendagen terecht. Deze zijn bij het verschijnen van deze Nieuwsbrief juist gepasseerd, namelijk het weekend van 14 en 15 september. Helaas kreeg de redactie dit bericht te laat binnen om het nog in het augustusnummer te kunnen plaatsen. Hierna toch enkele gebouwen uitgelicht die op monumentendagen normaliter toegankelijk zijn.

Ministerie van Koloniën

Zo zal de Regentenkamer van het voormalige Ministerie van Koloniën aan het Plein 1 te bezichtigen zijn. Dit

ministerie werd in 1860 gebouwd door architect W.N. Rose (geboren in Cheribon). Het schitterende interieur van de Regentenkamer is in sublieme staat bewaard gebleven. Het fraaie en rijkversierde interieur is uitgevoerd in neostijlen. Zo zijn in het plafond de

wapenschilden van Batavia, Tegal, Makassar en Soerabaja opgenomen. Verder hangen aan de wanden de portretten van alle goeverneurs-generaal van Nederlands-Indië.

Nederlandsche Handel-Mij

De gevelsculptuur aan weerszijden van de entree Kneuterdijk 1 verbeeldt Oost- en West-Indië, het werkterrein

van de Nederlandsche Handel-Maatschappij. Het gebouw werd in 1920-1924 als hoofdkantoor gebouwd door de architecten M.A. en J. van Nieukerken in neo-Lodewijk XIV stijl. Op monumentendagen is weliswaar het hele pand te bezichtigen, maar wel de imposante hal en de onderliggende ruimtes.

Petrolea

De American Petroleum Company (APC) kreeg in 1910 een Indische afdeling, waaruit in 1912 de Nederlandsche Koloniale Petroleum Maatschappij voortkwam. In 1924 werd de zetel van de NKPM verplaatst naar Den Haag, waar een uniek

kantoor van de hand van de architecten J.H. de Roos en W.F. Overeinder gerealiseerd werd. Oorspronkelijk 'Petrolea' genoemd werd het gebouw door de specifieke vorm en de rode baksteen al gauw beter bekend als "De Rode Olifant" aan de Zuid-Hollandlaan 7, duidelijk zichtbaar bij binnenkomst in Den Haag tegenover de Utrechtse Baan (A-12). Het interieur is recent op schitterende wijze gerestaureerd.

BENISO

De bekende zeeschilder Hendrik Willen Mesdag liet aan zijn fraaie woonhuis aan de Laan van Meerdervoort 7-9 in 1887 een museum aanbouwen voor zijn imposante verzameling kunstwerken. Na zijn dood werd het huis gekocht door de Bond van Eigenaren van de Nederlandsch - Indische Suiker

Ondernemingen (BENISO). In 1919 werd het huis omgebouwd tot kantoor, waarbij in de grote zaal op de eerste etage door architect Samuel de Clerq een vergaderzaal in de stijl van de Nieuwe Kunst werd ingericht. Het bedrijfslogo is nog te zien in de betimmering. In deze zaal bevindt zich een schitterend bovenhaardstuk van de kunstenaar Hendricus Jansen, dat de suikerverwerking door Javanen uitbeeldt, geflankeerd door twee Hindoestaanse Goden. Later werd het kantoorgebouw toegevoegd aan het Museum, nu het bekende Museum Mesdag, op iets meer dan een steenworp afstand van het beroemde Panorama Mesdag in de Zeestraat. Het

museum is het gehele jaar door geopend: maandag t/m zaterdag 10.00 tot 17.00 uur; zon- en feestdagen van 12.00 tot 17.00 uur. 25 december en 1 januari gesloten. Het museum is beperkt toegankelijk voor rolstoel-gebruikers.

Wie meer wil weten over bijzondere Haagse gebouwen in relatie tot het voormalige Nederlands-Indië kan terecht op de bekende websites: <http://www.sporenvanamaragd.nl> of:

<http://www.monumentenzorgdenhaag.nl> of op de website van de beeldbank: www.flickr.com/groups/sporenvanamaragd/.

Wel eens gedacht aan adverteren in deze Nieuwsbrief?

Vraag vrijblijvend onze gunstige advertentietarieven aan!

info@indisch-centrum-denhaag.nl

Boekbespreking, e-Books, CD & DVD, presentatie & signeren

Brieven naar de groene hel – Henk Krijnen. Terwijl Henk Krijnen in 1982 door een oliemaatschappij wordt uitgezonden naar Nieuw-Guinea, krijgt zijn vriendin, Gé, een dokterspost aan het Victoriameer in Tanzania. In brieven vertellen zij elkaar en de lezer hun belevenissen en gedachten. Beschrijvingen van landen en culturen worden afgewisseld met persoonlijke verhalen over ontmoetingen en vriendschappen en gevaarlijke avonturen, tot een gijzeling aan toe. Het boek is geschreven aan de hand van bewaarde correspondentie, waarbij de belevenissen in Indonesië en Nieuw-Guinea in de verhalende

vorm zijn opgetekend aan de hand van brieven en uit herinneringen. Het bevat ook korte verslagen van een bezoek aan Tanzania in 2009, met als hoogtepunt het weerzien met het Missieziekenhuis. Het bijzondere van deze opzet is dat de lezer voortdurend van perspectief verandert, terwijl alle stukken uiteindelijk wel samenvloeien. Het boek bevat eigenlijk twee dimensies: Tanzania en Nieuw-Guinea. De rode draad is dat twee jonge mensen in ontwikkelingslanden gingen werken. Het verschil was dat de vriendin van de schrijver, Gé, ging werken in het kader van de Ontwikkelingshulp en dat de schrijver zelf uitgezonden werd door een multinational. In beide dimensies wordt de sociaal-economische context nadrukkelijk aangestipt, al moet men hierbij niet denken aan doorwrochte beschouwingen. Een belangrijk thema is de situatie in Nieuw-Guinea en de onafhankelijkheidsstrijd van de Papua's. In het gedeelte over Tanzania komt eveneens de economische situatie naar voren, met name door de lege winkels, niet of slecht werkende waterpompen en de gierende inflatie.

Als er al een boodschap uit dit boek naar voren komt, is het wel dat het fantastisch is om in ontwikkelingslanden te werken, maar dat je daar zelf het volle profijt van trekt, als je de cultuur van het land eigen maakt, zonder weer je Nederlandse wortels te relativiseren. *Te bestellen bij:* <http://www.brievennaardegroenehel.nl/bestellen.htm>. Prijs: € 21,95. Als e-book of pdf-download: € 11,95.

Berichten van 612 aan het thuisfront – Evert van der Molen. Evert van der Molen is geboren in 1917 als zoon van een binnenschipper. Hij heeft een

onderwijzersdiploma maar kan in Nederland in de jaren dertig geen baan vinden. In Medan wel: hij krijgt daar werk aan een Christelijke MULO. In 1939 vertrekt hij vol goede moed naar Nederlands-Indië. Maar alles loopt anders dan hij het zich heeft voorgesteld. Het uitbreken van de oorlog en de bezetting van Nederland door de Duitsers halen een streep door zijn voorgenomen huwelijk. De val van Nederlands-Indië maakt hem tot krijgsgevangene van Japan. Hij zal drie-en-een-half jaar in vijftien kampen doorbrengen op Java, Thailand en in Japan. *Adviesprijs: € 20,00.*

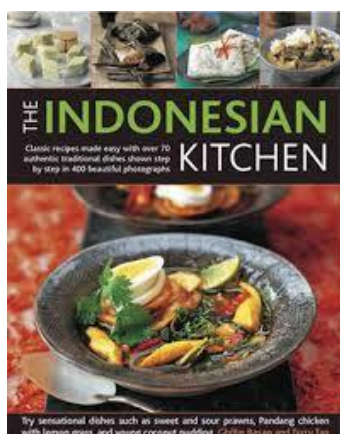
Islam in Indonesia – Kees van Dijk en Jajat Burhanudin. Hoe tolerant is de Islam in Indonesië? Een actueel thema vandaag de dag, waarbij men zich afvraagt of het beeld dat de Islam in Indonesië vaak afgeschilderd wordt als

gematigd en tolerant, wel juist is. Ook in het zo vriendelijke Indonesië doen fundamentalistische groepen van zich spreken en het heeft de schijn dat dit zich verheft. Het boek gaat op in de specifieke manifestaties van de Islam in Indonesië en de gevolgen daarvan voor de maatschappij en de politiek. Aan de orde komen onder andere de voortrekkersrol van Islamitische feministen, discussies over erfrecht en echtscheiding en de houding van

salafistische organisaties. *Engelstalig, adviesprijs: € 62,34.*

Indonesian Kitchen – Basan, Ghillie, Tan & Terry. A collection of recipes that capture the essence of the Indonesian cuisine. From much loved classics such as Indonesian deep-fried spring rolls and festive yellow rice to

more unusual dishes including tamarind pickled beef and spicy trip soup with lemon grass and lime. Over 700 authentic and traditional dishes shown step by step in 400 beautiful photographs. *Price: € 13,70 + P.P.*

De Vliegende Pater – Wouter van West. Dit boek handelt over het werk en leven van Pater/piloot Henk Vergouwen en verschijnt ter gelegenheid van het feit dat hij dit jaar precies 50 jaar geleden neerstortte met zijn vliegtuig in het Sterrengebergte in Nieuw-Guinea. Pas in 1965 werden zijn stoffelijk overschot en zijn vliegtuig, een Cessna gevonden. Pater Henk Vergouwen werd geboren in 1930 in Hoeven in Noord Brabant. Op 7 september treedt hij in de orde der Franciscanen, waarna hij in 1956 tot priester wordt gewijd. Vrijwel direct daarna krijgt hij de opdracht een vliegende missie op te zetten in Nieuw-Guinea. In dat jaar krijgt hij zijn vliegersopleiding in Hilversum. In 1958 vertrekt hij naar

Nieuw-Guinea en volgt daar nog een opleiding "Bushpiloot" en begint voor de missie te vliegen vanuit Hollandia in Nieuw-Guinea. Op 27 april 1963 verongelukt Henk met zijn Cessna in het Sterrengebergte. Aan de hand van foto's en verslagen, brieven en gesprekken met zijn zus en zijn medepaters Verheijen, Munninghoff en Koot is dit boek tot stand gekomen. *Te bestellen via het e-mailadres van de schrijver; prijs: € 25,00 exclusief verzendkosten.*

woutervanwest@gmail.com

De tragiek van de bevrijding – Frank Dikötter. Na het bekroonde boek over Mao's massamoord tijdens de culturele revolutie in China, komt de Nederlandse historicus Frank Dikötter met een nieuw standaardwerk, waarin hij de geschiedenis van communistisch China beschrijft in de periode tussen 1945 en 1957 en de menselijke tragedie die zich daar ontvouwd. Het boek vertelt het verhaal van de burgeroorlog tussen nationalisten en communisten van direct na de Japanse bezetting en het begin van het regime

van Mao Zedong. Al tijdens de burgeroorlog begint Mao in de gebieden die onder zijn bewind kwamen met ingrijpende landhervormingen, gevolgd door liquidatie van landeigenaren, die door Mao als

vijanden van het volk werden aangemerkt. Nog geen jaar na de "bevrijding" in 1949 gaf Mao opdracht om alle vijanden van de partij te elimineren. Aan de hand van door Mao gedicteerde quota werden tijdens deze "grote terreur" vaak hele dorpen met de grond gelijk gemaakt en werden schoolkinderen van soms pas zes jaar beschuldigd van spionage, waarna ze werden doorgemarteld. Op

methodische wijze waren toen alle ambtenaren van het oude regime aan de beurt, gevolgd door minderheden, religieuze groeperingen, ondernemers, en tenslotte in 1957 de kunstenaars en intellectuelen. Na iets meer dan één enkel decennium was Mao erin geslaagd om alle oppositie de kop in te drukken ten koste van een oceaan van bloed. *Adviesprijs: € 29,99.*

De in deze rubriek besproken boeken, CD's en DVD's zijn verkrijgbaar bij de Internet Boekhandel Van Stockum in Den Haag of bij de erkende boekwinkel, tenzij anders vermeld

www.vanstockum.nl

CREAPRO VERTALINGEN

Den Haag

(official sponsor van Stichting Nederlands Indisch Cultureel Centrum)

*Vertalingen van en naar alle talen en de moedertaal
Speciaal: technisch, medisch, juridisch en commercieel
Snelheid en kwaliteit tegen een redelijke prijs*

SINDS 1989 HET VERTAALBUREAU DAT U ZORGEN UIT HANDEN NEEMT

Galileïstraat 18 - 2561 TE Den Haag - tel: 070-362 05 89 * - fax: 070-362 56 64

@: creapro@worldonline.nl

W: www.creapro.myplaces.nl

DAT IS ANDERE TAAL...!

Voor het eerst op het Alfrink

door: Chinook de Deugd

Ik zit net een week in het voortgezet onderwijs op het Alfrink. Het voortgezet onderwijs is heel anders dan de basisschool en is ook best raar om aan te wennen. Het systeem is heel anders maar in meeste gevallen wel fijner bijvoorbeeld als je een docent niet zo erg mag of als het een moeilijk vak is. Je krijgt ook je eigen kluisje want als je 5 verschillende vakken hebt dan moet je je boeken kwijt kunnen maar in meeste gevallen heb je als je op het Alfrink in de laptop klas zit maar maximaal drie boeken en een paar schriften.

Als je in de laptop klas op het Alfrink zit dan krijg je een macbook air. Als je aan Windows gewend ben is dit klein een beetje raar maar het went snel is een erg simpel systeem om te onthouden. De computer zelf is geweldig heel licht en dun dus makkelijk om mee te nemen naar school. De laatste twee dagen in de week zijn computer les (beetje onnodig voor sommige) dus je bent

waarschijnlijk eerder thuis dan geschreven staat op je rooster.

De wendagen zijn ook heel leuk maar neem wel extra schoenen mee (daar ben ik achter gekomen). Tijdens de wendagen ga je eerst naar een sport veld of Dutch Waterdreams en vice versa. Op het sportveld ga je allemaal spelletjes doen en in Dutch Waterdreams ga je bodyboarden. Daar heb je diploma a voor nodig, of je gaat raften en daar heb je diploma's a b en c voor nodig en je moet twaalf zijn. Het bodyboarden is heel leuk maar het raften is echt gaaf: met een bootje van een wildwaterbaan af en als je de zelfde begeleider hebt als ik ga je misschien ook achteruit de baan af.

De disco is 's avonds van 10 uur tot midden in de nacht en als je mazzel hebt is dat de enige keer dat je corvee hebt. De disco legt zich zelf wel uit denk ik. Het enige wat ze niet doen is showen. Het slapen op school is vreselijk als je echt wil slapen; zo niet

dan heb je een geweldige klas, vooral de jongens. Je kan dingen verwachten als een begeleider voor je deur krijgt als je niet echt stil bent Maar dat maakt niks uit want als je betrapt wordt dan mag je 7 uur en 30 minuten in je eentje voor je uit kijken omdat sommige wel willen slapen.

Als je 's ochtends wakker wordt (als dat nodig is omdat je hebt kunnen slapen) kan je als je irritant bent geweest tegen je plu leerling een toeter verwachten als wekker (tenzij je ook in een andere kamer bent gaan liggen omdat de anderen je probeerde te vergassen met scheten en boeren de jongens in mijn klas zijn geweldig).

De plu leerlingen helpen met alles wat er gedaan wordt (behalve het eten). De plu leerling krijgen hier 40 tot 50 extra studie uren voor en het beste is dat je als plu leerling mee mag naar Dutch Waterdreams. Dus zoals je hier boven leest niet bijdehand of irritant doen tegen de plu leerlingen.

Korte berichten

Wij zijn op zoek naar jong aanstormend talent

In de rubriek "Just4Kids" hebben we dit jaar al aandacht besteed aan jong talent. Zo plaatsten we een artikeltje over twee meisjes die Indonesische

dansen leerden en daar zelfs al mee op het podium stonden. Heb jij nou ook zo'n talent? Kan je goed gitaarspelen en treed je ook op? Of ben je een tenniskampioen in de dop, een goed biljarter of kan je heel goed dansen of zingen? Misschien ben je wel een hele goeie chef-kok, of een kunstschilder of tekenaar. Misschien ook wel een..... Kortom, alle jonge supertalenten van ca. 8 tot ca.

14 jaar oud willen we voor het voetlicht zetten. En wij willen dat aan iedereen vertellen. Als je zelf niet zo heel goed kan schrijven, vraag dan of jouw ouders een stukje willen insturen met een fotootje erbij. Of je stuurt jouw verhaal gewoon naar de redactie, dan maken wij er samen met jou een leuk geheel van. **Stuur je reacties dan naar: info@indisch-centrum-den Haag.nl DOEN HOOR.....!!!**

Kinderboekenweek

Woensdag 2 oktober is het weer zover. Dan vieren alle scholen in Nederland weer 10 dagen lang de Kinderboekenweek. En de juf of meester gaat dan ook voorlezen; dat hoort er gewoon bij. Maar juist voor de juf of mees is daarmee een klein probleempje gerezen. Want welk boek moet je kiezen. Waarmee doe je je leerlingen echt een plezier om uit voor te lezen. Wat zijn de kerntitels dit jaar.

Misschien kun je helpen door met elkaar te overleggen en een aantal titels op een lijstje te zetten om dan samen met juf of mees te kijken welke van die titels de meeste voorkeuren heeft. En daarvoor kun je natuurlijk ook de rubriek **Links4Kids** iets verderop gebruiken, want daarin staan een aantal hele goeie Links naar kinderboeken websites met heel veel leuke en spannende titels. Ga ze maar eens bekijken. Goed idee hè? In ieder geval is het hoofdthema van de Kinderboekenweek van 2013: Sport en Spel en het motto: Klaar voor de Start.

Boeken, e-books/cd/dvd

Sindbad de zeeman – **Quentin Gréban**. Nieuwsgierig naar de wereld achter de horizon, vertrekt Sindbad op een schip naar Oost-Indië. Hij bevaart alle zeeën en oceanen waar de zon op schijnt en beleeft er de meest fantastische avonturen. Op zijn reis ontmoet hij hongerige kannibalen,

angstaanjagende reuzen, enorme slangen, fabelachtige vogels en nog veel meer. De verhalen van Sindbad de zeeman zijn werkelijk magisch. Dit boek kost € 14,95.

De in deze boekenrubriek besproken

Boeken, e-books, CD's en DVD's

kun je bestellen bij: www.paagman.nl

Kinderboekwinkel *Villa Paagman*

Recept

Nasi Bonkie

Een Indische snack van restjes

Ingrediënten:

Nasi maaltijd restjes (alles wat er over is), scheutje ketjap manis, 10 (of meer) loempiavellen (o.a. bij de toko), 1 of 2 lente-uitjes (met helft van het groen), sambal oelek (heet) sambal badjak (medium) of sambal manis (mild-zoet), 2 eieren, paneermeel, olie, beetje bloem en water om te plakken.

Bereiding: Voor de nasi restjes is echt alles te gebruiken van de rijsttafel: rijst, groenten, vlees, enz. Wel alles klein snijden en goed door elkaar

husselen samen met de in dunne ringetjes gesneden lente-ui en de ketjap manis. Kluts de eieren en maak er een mooie omelet van. Laat afkoelen en snijd dan in dunne reepjes van ca. 4 cm. Ontdooi nu de loempiavellen. Besmeer met een boterkwastje de binnenkant dun met de sambal en doe er dan een flinke lepel van het nasimengsel op. Laat hierbij de zijkanten vrij. Strooi een paar reepjes omelet op het mengsel.

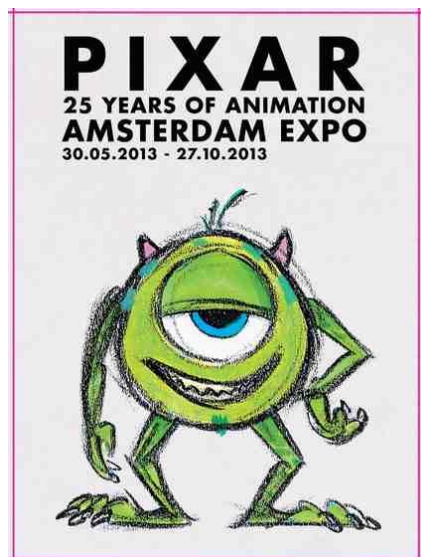

Vouw dan de zijkanten naar binnen en maak er dan een mooi rolletje van. Smeer wat water op het einde om goed te laten plakken. Maak van 1 deel bloem en 2 delen water een papje, doop nu je vingers in het papje en wrijf het zachtjes over de hele buitenkant van het rolletje. Rol nu de Nasi Bonkie door het paneermeel (beetje aandrukken). Bak dan deze heerlijke snack in de olie of de frituur goudbruin (wel regelmatig keren). **Selamat makan.**

Agenda

PIXAR – 25 years of animation. Tot en met 27 oktober kun je de tentoonstelling PIXAR bezoeken, die gaat over het 25 jarig jubileum van de tekenfilmstudio, waar onder andere

de bekende films Toy Story, Finding Nemo, Wall-E en UP gemaakt zijn. Meer dan 500 originele tekeningen en kunstwerken, geselecteerd uit de enorme verzameling van PIXAR studio's zijn hier te bewonderen. Laat je meevoeren op ontdekkingsstocht langs de achtergronden van creatieve

ontwerpprocessen en kom er achter hoe de ideeën achter de animatiefilms zijn ontstaan en hoe ze tot leven worden gebracht. De tentoonstelling is te zien in de Amsterdam Expo (Zuidas), Gustav Mahlerlaan 24, Amsterdam. Geopend elke dag van 9.00 tot 18.00 uur (vrijdag tot 21.00 uur). Je koopt kaarten voor Amsterdam EXPO voor een specifiek tijdvak, bijvoorbeeld van 11.00-12.00 uur. Je hebt daarmee recht op toegang tot de tentoonstelling binnen dit tijdvak. Eenmaal na de toegangscontrole ben je van harte welkom om – binnen de openingstijden – in de tentoonstelling te blijven zolang als je wilt. Deze “tijdsloten” zorgen voor een betere spreiding van het publiek en dragen eraan bij om je de exposities in Amsterdam EXPO in een aangename en ontspannen sfeer te laten beleven. Zorg er dus voor dat je binnen zo'n tijdslot aanwezig bent. Tickets graag van tevoren bestellen via de website. Zie voor alle verdere uitleg: www.amsterdamexpo.nl/bezoek.

Buitenkampers in het Museon
Nieuwe tentoonstelling over de oorlogsjaren in Indië, waarbij een deel van de mensen in de Jappenkampen werden opgesloten, terwijl een ander deel, dat er wat meer Aziatisch uitzag, daarbuiten mochten blijven; de zogenaamde “Buitenkampers”. Als je kon bewijzen dat een van je voorouders Indonesisch was, dan werd je een Buitenkamper. Later gedurende de oorlog werden de Japanners strenger en werden ook daarvan veel mensen opgesloten in kampen. Deze tentoonstelling gaat over mensen die moesten overleven buiten de kampen. Museon, Stadhouderslaan 37, 2517 HV Den Haag. <http://www.museon.nl>.

September t/m december 2013.

STIP Theaterproducties: voorstelling op locatie. Theatervoorstellingen door diverse gezelschappen op locatie, dus bijvoorbeeld op school, in het buurthuis, wijkcentrum, enz. Dus altijd bij jou in de buurt. Hieronder een drietal producties voor drie leeftijdsgroepen. Als je doorklikt op de webpagina van STIP, kun je technische details lezen, onder andere hoe groot het podium moet zijn, enz. Het speelveld is van september tot en met december. Meer inlichtingen: <http://www.stipproducties.nl>

Villa Kakelbont (6+) – Theater Gnaffel.

Een hilarische en soms ook wel gevoelige vertelling over een stoere meid met een eigen willetje, die haar

eigen pad kiest. Met bizarre ontmoetingen en de warmte van een

goed gezongen brutaal lied. Theater met live muziek, acteurs, poppenspel, humor en speelsheid.

Dali, of hoe wordt ik beroemd (9+) – Beer Muziektheater. Een voorstelling, die gemaakt is als een videoclip met nieuwe muziek. Stel je hebt een oudere broer, die sterft op z'n tweede en stel dat jouw ouders jou zijn plaats

laten innemen. Je krijgt zijn kamer, zijn kleren, zijn naam. Dan ben je niet blij, want je wilt toch jezelf zijn en niet je broer. Wat ga je dan doen? Je besluit om geniaal te worden en wereldberoemd. Je bent Salvador Dali en niemand anders.

Cash (12+) – Maas Theater. Geld maakt niet gelukkig.... Yeah right. Alsof je wel gelukkig bent zonder geld. Wie droomt er niet van een grote erfenis, de loterij winnen of een geslaagde bankoverval. In een mix van

een heistfilm (à la Oceans Eleven) en uitdagend praattheater worden euro's, banken en de markt doorgelicht. De hele dag bezig zijn met “waar halen we het vandaan”.

Mano

Boekingen:

www.thisismo.com

contact@thisismo.com

www.totallykidz.nl - info@totallykidz.nl

www.janvis.nl - info@janvis.nl

Links4Kids

Heel veel leuke **LINKS** voor kinderen:
<http://suara-baru-kecil.jouwpagina.nl>

De **Jeugdwebsite** van de Nederlandse Oorlogsgravenstichting (Ned.-Indië).
<http://www.eenlevenverloren.nl/index.php?go=home.personen@pagenr=1>

Villa Zebra, landelijke jeugdorganisatie
<http://www.villazebra.nl>

Kunstbende, landelijke organisatie met afdelingen in alle provincies voor iedereen van 13 tot en met 18 jaar.
<http://www.kunstbende.nl>

Indisch Herinneringscentrum Bronbeek
www.indischherinneringscentrum.nl

Koorenhuis - Den Haag, cursussen en workshops voor muziek, dans, kunst en theater. <http://www.koorenhuis.nl>

Taman Indonesia, Het leukste kleine Indonesische dierenpark in Nederland.
<http://www.taman-indonesia.nl>

Weblog "Indische Jeugdletteren"
Blog van Marjorie van Putten:
<http://indischejeugdletteren.wordpress.com/over-mij/>

Jeugd Startpagina "Open Start"
<http://jeugd.openstart.nl>

Jeugdbieb, leuke en informatieve website. <http://www.jeugdbieb.nl>

Cultuur, Jeugd, Sport en Media in Vlaanderen, website met van alles.
<http://www.cjsm.vlaanderen.be>

Kinderboekenpraatjes. Veel boeken uitzoeken voor elke leeftijdsgroep.
<http://www.kinderboekenpraatjes.nl>

Indische Jeugdboeken, compleet met bestellink. <http://www.antiquariaat-anna.nl/boek/kameleonboeken>

Young Adult Books, website met boekrecensies en webshop over boeken voor middelbare scholieren.
<http://www.youngadultbooks.nl/>

Geef je mening...

Graag willen we weten wat jij van deze rubriek vindt. Wat vind je van de informatie, de onderwerpen, wat mis je nog. En vooral, wil je zelf ook wat bijdragen aan de inhoud van deze rubriek. Dat kan altijd. Laat het ons maar weten en wij zorgen dat jouw mening telt. Ons e-mailadres is: info@indisch-centrum-denhaag.nl

www.stivoro.nl

just4kids: not4kids

DJ GUIDE

PARTY AGENDA

dance events, party agenda,
vrijwel alle DJ's
en nog veel meer
overzichtelijk gerangschikt op datum en
op locatie in heel Nederland

www.djguide.nl

de dance & party
informatiesite voor jongeren

Oproepen & Reünies

Schoolreünie 1964/1967 Geleen. In verband met een te houden reünie van de schooltijd van 1964 tot en met 1967 in Geleen (Limburg) is Veronie Giessen dringend op zoek naar **Patricia (Patrisch) Popping**. Patrisch kwam uit een Indisch gezin en zal nu ongeveer 61 jaar zijn. Wie kent Patrisch of wie weet waar zij nu woont? Ze woonde toen in Geleen met ouders en twee zussen. veroniegiessen@gmail.com

Gezocht: Rudi (Seinen?). Mijn moeder, Hilda van der Heide-Hoogeveen, is op zoek naar **Rudi (achternaam mogelijk Seinen)**, zie foto. Hij kwam op bezoek bij haar ouders in Smilde. Op de foto was hij ongeveer 16 jaar en zal nu begin zestig zijn. Weet u iets, neemt u dan alsjeblieft contact op met <https://www.facebook.com/janine.bos.779> (laatste nieuws: Rudi is gevonden)

De Indische Agenda

LET OP! Sluitingsdatum alle kopij Nieuwsbrief nr. 10 op 4 oktober 2013

21 september 2013: Van Indo-Rock tot Nederpop. Een sprankelend muziekfestival die u meeneemt op een tijdreis door de muziek vanaf de vroege klanken van de Tielman Brothers tot de latere Nederpop. Met optredens van Jumping Jewels Revival Band, Men of History, Renee and The Alligators, Houston Alley, 60+ Guitarband en Broken Wing. De netto opbrengst van dit muziekfestival komt ten goede aan het Kinder Kankerfonds

KIKI. De presentatie is in handen van Dick Zuydwijk en Jack Aandewiel. De locatie is: **Zalencentrum Zidewinde**, Julianalaan 1, Sprang-Capelle. Ruime parkeergelegenheid. Tijden: 15.00 tot 23.00 uur. Toegang: voorverkoop € 12,00; aan de zaal: € 15,00. Reserveren: via Jack Aandewiel, Tilburg. Bankrek. 1453308, o.v.v. KIKI. Inlichtingen: Tel: 06-36102081.

22 september 2013: en 20 oktober Soosmiddag Matahari-Groningen. Gezellige soosmiddagen op elke derde zondag van de maand in een Indische sfeer. Toegankelijk voor iedereen die zich daarbij senang voelt. Elke soosmiddag is er wel wat te doen op cultureel gebied, zoals dansdemo's, literatuurmiddag of live muziek. Echter de gelegenheid tot ontmoeting en het

Soosmiddag Matahari-Groningen

voeren van gesprekken onderling en het uitwisselen van nieuwtjes staan op de eerste plaats. Op 22 september begint Matahari met muziek van de band "Be Still" o.l.v. Chris Hooff. Locatie: **Centrum de Wijert-Helpman**, P.C. Hooftlaan 1, 9721 JM Groningen. Tijden: 15.00 tot 18.50 uur (zaal open: 14.30 uur). Toegang: € 5,00. Tegen inlevering van toegangskaartje 1 kopje koffie of thee gratis. Natuurlijk is ook de Indische keuken aanwezig. Inlichtingen:

<http://www.mataharigroningen.nl>

22 september 2013: Matinee in Lunteren. De matinee's die in Lunteren worden gehouden hebben vrijwel altijd een programma met een of twee thema's. Dit keer staat het matinee in het teken van de Country muziek en

uiteraard, dansen is dan een must. De muziek wordt hierbij verzorgd door Harry D. and the Donuts. Tussendoor speelt dan de huisband Chard, die van alles ten gehore brengt. Natuurlijk is ook de Indische catering er, die u verwent met tal van heerlijke snacks en een Rames. Locatie: **Prinsenhof**, Barneveldseweg 16a, 6741 LK

Lunteren. Tijden: 13.00 tot 18.00 uur. Toegang: € 7,00 bij reservering en € 8,00 aan de zaal. Reserveren van kaarten kan via Tel: 030-6054598. U kunt ook uw maaltijd reserveren, dan grijpt u er in ieder geval niet naast. De maaltijd kost € 10,00. Meer informatie: www.chard.altpro.net.

22 september 2013: Pazar Costa Blanca – Spanje. De Vriendenclub Costa Blanca viert haar jaarlijkse bijeenkomst in de vorm van een pazar. Met vele kramen, toko's (zowel Indische als Hollandse) Indische hapjes en drankjes, maar ook Hollandse snacks. Verder een Indisch buffet voor € 7,95 pp. Kortom, een must voor ieder die in Spanje is tijdens de donkere maanden. Muziek van Edu Schalk en Ray Ritchie. Locatie: **Camping Marjal**, CTRA N-332 – KM. 73.4 Guardamar Del Segura, Alicante, Espagna. Tijden: 12.00 tot 18.00 uur. Toegang: € 2,50

24 t/m 27 september 2013: Fotoweek Nederlands-Indië. Iedereen kan op deze dagen terecht op Landgoed Bronbeek met zijn of haar familiefoto's. Het belang van die foto's kan u namelijk niet geheel duidelijk zijn. Experts staan dan klaar om de door u meegebrachte foto's aan de hand van locatie, kleding of uniformen, voer- of vaartuigen en gebouwen op de foto's te analyseren. In veel gevallen kunnen zij u ook advies geven voor nader genealogisch

onderzoek. Voor deelname zijn de normale museumtarieven van toepassing. Op genoemde dagen kunt u terecht tussen 13.30 en 17.00 uur. Locatie: **Landgoed Bronbeek**, Velperweg 147, 6824 MB Arnhem. Verdere inlichtingen via: Loket.KTOMM.Bronbeek@mindef.nl.

5 oktober 2013: Selamat Malam. Na drie maanden zomerstop komt Stichting Busyben weer met een gezellige avond waar iedereen welkom is. En de organisatie heeft z'n best gedaan om het u weer naar de zin te maken. De tafels worden voorzien van mooie tafelkleedjes en om de avond muzikaal op te luisteren heeft men twee topbands gecontracteerd, nl. Challenge en de JF Selection. Ook dit keer worden er weer een paar dansworkshops gegeven door dans-

instructeur Wim Hirak. De locatie is: **Cadance Studio's (EndeMol)**, Van Cleeffkade 15, 1431 BA Aalsmeer. Tijden: 19.00 tot 01.00 uur (zaal open 18.30 uur). Toegang: voorverkoop: € 10,00 en € 12,59 aan de zaal. Bij reservering worden de tafels tot 20.15 uur vastgehouden. Vol is vol. De organisatie vraagt speciaal om dit ook door te geven aan de 3^e en 4^e generatie Indo's. Nadere inlichtingen: Tel: 06-15900429, info@busyben.nl.

13 oktober 2013: Matinee – Dansant met "Open Podium". Een gezellige middag met veel muziek, veel dansen

en natuurlijk de Indische keuken. Muzikale medewerking op deze door de 40 jarige vereniging Soerobojo georganiseerde matinee-dansant wordt verleend door de RayBand en Edu Schalk. Verder nog iets bijzonders, want als u zelf talent hebt, bent u van harte uitgenodigd om het podium te beklimmen en alle aanwezigen met uw

gastoptreden te verblijden. Neemt u dan wel tevoren even contact op. Dan kan uw optreden ingepland worden. En het hoeft niet professioneel te zijn, als het niveau maar redelijk is en u er plezier in hebt. Tijdens de middag is er ook een rondje Bingo! Locatie: **Het Kolpingshuis**, Smetiusstraat 1, 6511 ER Nijmegen. Tijden: 14.00 uur tot 20.00 uur (zaal open 13.30 uur). Toegang: € 10,00; tijdig reserveren gewenst: Paula Ann: 024-3559528, Toko Rinus: 024-3556963, Jim Portier: 06-47330881. E-mail: Paula Ann indo1939@gmail.com

13 t/m 19 oktober 2013: Week van de Koloniale Geschiedenis. Omdat de koloniale geschiedenis een sterk onderbelicht maar wezenlijk deel is van onze Vaderlandse geschiedenis, organiseert Bronbeek een week lang extra aandacht aan Nederlands-Indië. Het museum speelt daarbij in op het thema van de Maand van de Geschiedenis, nl. 'Vorst en Volk'. In samenwerking met andere instellingen biedt Bronbeek een reeks activiteiten rond dit thema. In sommige delen van de kolonie ontwikkelde zich een ware 'Oranje-verering'. Nu nog getuigen tal van voorwerpen en foto's hiervan. Het

programma van de Week van de Koloniale Geschiedenis omvat lezingen van onder anderen John Jansen van Galen, Aniek Steketee, & Arnold van Bruggen, John van den Broek, Herman Keppy, enz. Ook staan Gamelanmuziek en het Javaanse Wayangspel op het programma. De Stichting Moluks Historisch Museum houdt tafelgesprekken over de relatie Koningshuis en Molukkers. Het Indisch Herinneringscentrum verzorgt films over Indische Nederlanders in relatie tot het Koningshuis. Er is het symposium 'Erfgoed in Beeld' (zie bericht en het adres van Bronbeek hierna). Alle activiteiten zijn afzonderlijk en uitvoerig beschreven op www.maandvandegechiedenis.nl (zoekwoord: Bronbeek).

14 oktober 2013: Symposium 'Erfgoed in Beeld'. De rol van eigentijdse beeldende kunst in erfgoed presentaties is het onderwerp van het symposium. Hierin is het thema 'Bronbekers in Beeld' het vertrekpunt. Het is echter de bedoeling om uitgebreider stil te staan bij de diversiteit waarbij beeldende kunst een rol kan spelen. Hierbij staan de volgende vraagstukken centraal: kunnen interventies door kunstenaars de beleving van erfgoed in musea verdiepen? Hoe gaan autonome kunstenaars om met cultureel erfgoed

als bron? Hoe functioneert een niet op beeldende kunst gericht museum zoals Bronbeek als opdrachtgever en presentatieplatform? En tenslotte:

Leidt de cross-over van beeldende kunst en cultureel erfgoed tot verbreding van publieksbereik? De locatie is: **Landgoed Bronbeek**, Velperweg 147, 6824 MB Arnhem. Tijden: 11.00 – 17.30 uur. Toegang: € 30,00 inclusief uitgebreide Indische maaltijd en het boek bij de tentoonstelling 'Bronbekers in Beeld'. Aanmelden verplicht tot 1 oktober: <http://www.bronbekersinbeeld.com/#aanmelding-symposium/cdmz>.

20 oktober 2013: Pasar Koetoe (Indische Vlooiemarkt). In een leuke, ongedwongen sfeer worden op de Pasar Koetoe allerlei gekke, mooie, praktische zaken aangeboden, zoals gebruiksvoorwerpen, boeken en CD's, sieraden, kleding en tal van hebbedingetjes. Kortom, u kunt uw huis weer volproppen met wat er allemaal te koop is. Er is live muziek, Indische hapjes en maaltijden en er is een kaartlegster. Maar bovenal is het een plek om elkaar te ontmoeten en

weer lekker te ngobrollen. Locatie: **Wijkcentrum Unitas**, Vlokhovenseweg 49 (nabij winkelcentrum Woensel), 5625 WV Eindhoven. Tijden: 12.00 tot 17.00 uur. Toegang: € 2,00. Meer info: Joyce Radesey, Tel: 040-2422173.

26 oktober 2013: Goud van Oud Special. Een bijzondere Goud van Oud editie met de jarige Riem de Wolff (70 jaar) en o.a. Ronnie Tober, Ria Valk, Anneke Grönloh, kijken we terug op het verleden. Maar ook kijken we vooruit met enkele jonge artiesten die furore maken of hebben gemaakt, waarmee deze unieke dansavond volop zal swingen. De presentatie is in

handen van Jeannette Berlauw en Wout Nijland. De begeleidingsband is de Roger Happel Band (bekend van The Voice of Holland). Deze avond mag u niet missen. Locatie: **RCN Het Grote Bos (vakantiepark)**, Heydeparklaan 24, 3941 ZK Doorn. Aanvang: 19.15 uur, Toegang: € 18,50. De kaartverkoop start op 20 september, dus wees er snel bij. Info: 0343-517371, www.wnproductions.nl.

T/m 27 oktober 2013: Buitenkampers - de Kleur van Overleven. Een paar maanden na de inval van Japan in 1942 begon in Nederlands-Indië de registratie van alle Nederlanders. Er werd daarbij onderscheid gemaakt tussen volbloed Nederlanders (Totoks) en Indische Nederlanders (Indo's). Met een afstammingsbewijs (Asal Oesoel) kon bewezen worden dat er in de familie een Aziatische voorouder was. Alle Totoks werden zonder pardon

geïnterneerd. De meeste Indo's bleven buiten de kampen. In april 1943 ging

Japan over tot een speciale registratie van niet-geïnterneerde Indische Nederlanders. Veel van hen verdwenen alsnog achter het prikkeldraad. Het was aan de willekeur van de Japanse ambtenaren om te bepalen wie wel en wie niet. Deze tentoonstelling is tot stand gekomen in samenwerking met Holland Harbour en dankzij een financiële bijdrage van het Mondriaan Fonds. De locatie is: **MUSEON**, Stadhouderslaan 37, 2517 HV Den Haag, Tel: 070-3381338. Openingstijden: dinsdag t/m zondag (in de vakantie ook maandag) 11.00 tot 17.00 uur, Toegang: € 10,50; senioren 55+: € 9,00; 12-18 jaar: € 7,50; 4-11 jaar: € 5,50. Gezinskaart: (2 volw. + 2 kind.) € 30,00. Nadere info: www.museon.nl.

T/m 31 oktober 2013: Herinneren en Verbinden. Deze tentoonstelling laat zien hoe de Indische en Molukse gemeenschap in Lunteren, Bennekom en Ede zijn terechtgekomen. Hiertoe gerelateerd aan de komst van deze

groepen in de drie steden, zoomt de tentoonstelling in op de lokale opvang van Indische en Molukse mensen. Centraal staan de komst, opvang en inburgering, alsmede de overdracht van deze herinnering aan de jongere generaties en de Edese bevolking. Deze tentoonstelling is ontstaan uit wordt een beeld geschetst van de politieke ontwikkelingen in voormalig Nederlands-Indië in de periode 1940 tot 1965. Na een stukje geschiedenis,

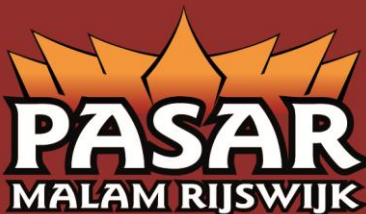
een samenwerking tussen Het Indisch Herinneringscentrum en de Stichting Ana-Apu in Lunteren. Locatie: **Museum Oud-Lunteren**, Dorpsstraat 55, 6741 AB Lunteren. Openingstijden: wo-za 13.30 tot 16.30 uur, di 10.00 tot 16.00 uur. Toegang: € 2,00, de jeugd tot 18 jr: gratis. Nadere inlichtingen: www.lunteren.com/nl/oud-lunteren.

2 en 3 november 2013: Pasar Malam Rijswijk. Lekker genieten op een van de gezelligste pasars in Nederland, in "De Broodfabriek" (voorheen de "Darling Market") in Rijswijk. Deze sfeervolle Oriëntaalse jaarmarkt is een must voor ieder die wil genieten van de echte Indische sfeer en cultuur. Muzikale optredens van tal van bands en solisten, onder andere Wipe Out Selection, The Entertainers, Diana Monoarfa en Theresia. Kijk uw ogen uit bij de dansshows van Dansgroep Orchidee, Bali Dance Act en Bunga Melati. Verder natuurlijk slenteren langs de vele standjes, lekker eten en

drinken op de terrassen van diverse Indische restaurants. Laat uw hand lezen en uw toekomst voorspellen of genieten van een (stoel)massage.

Kom ook kijken bij workshops en demonstraties van o.a. Pencak Silat. Kortom, een Pasar die u niet mag missen! De locatie is: **De Broodfabriek**, Volmerlaan 12 in Rijswijk, Tel: 070-3075900. De toegang bedraagt: Volwassenen: € 8,00; 65+: € 6,50, kinderen 7 t/m 12 jr. € 3,00, kinderen t/m 6 jr. gratis. Openingstijden: zaterdag: 12.00 – 22.00 uur; zondag: 12.00 – 20.00 uur. Kijk voor het volledige programma op de site: www.pasarmalamrijswijk.nl

PASAR MALAM RIJSWIJK

Oriëntaalse markt – Lekker eten
Spetterende optredens

2 & 3 november
za. 12:00 – 22:00 uur | zo. 12:00 – 20:00 uur

Wipe Out Selection

The Entertainers

Dansgroep Orchidee

Diana Monoarfa en Theresia

Bali Dance Art

Bunga Melati

De Broodfabriek Rijswijk
WWW.PASARMALAMRIJSWIJK.NL

(advertentie)

Onthulling Standbeeld “De Indische Tantes”

De onthulling van het standbeeld “De Indische Tantes” dat Den Haag door Yvonne Keuls geschonken wordt, was oorspronkelijk gepland op 14 september. Doordat echter op de plek van het standbeeld uitgebreide werkzaamheden aan het hoofdriool en herbestrating plaatsvinden, is het uitgesteld tot 5 oktober.

Maar dan is het ook zover en kunnen de Indische Tantes tot in lengte van jaren uitkijken op het fraaie Frederik Hendrikplein.

Het standbeeld is een geschenk van Yvonne Keuls, die van de Gemeente Den Haag de Cultuurprijs uitgereikt kreeg en het daarbij behorende geldbedrag “teruggaf” voor het vervaardigen van een mooi bronzen standbeeld, voorstellende twee van de hoofdpersonen uit haar boeken.

Dat dit bedrag onvoldoende was, bleek al gauw en leidde tot een crowdfunding, waaraan in recordtijd vele donateurs gehoor gaven en het totaal benodigde bedrag bij elkaar was. In totaal is er € 75.000 mee gemoeid. Gelukkig hebben ook enkele grote fondsen hun bijdrage geleverd.

Yvonne Keuls is ieder die heeft bijgedragen aan het project enorm dankbaar. Het beeld is gemaakt door

de schilder, tekenaar en beeldhouwer Loek Bos. De onthulling van “De Indische Tantes” zal, zoals gezegd plaatsvinden op zaterdag 5 oktober aanstaande van 13.00 tot 15.00 uur, in tegenwoordigheid van de donateurs die zo gul hebben bijgedragen aan de realisatie van Tante Toetie en Tante Pop, die door de boeken van Yvonne zo onlosmakelijk met Den Haag verbonden zijn.

Tante Toetie en Tante Pop

De Gouden Keris (6)

Stripverhaal

door Hugo Driessen

Militaire collecties via internet ontsloten

door: Annet Ruseler

De website Nederlands Militair Erfgoed maakt deelcollecties en belangrijke bronnen toegankelijk van instellingen die het erfgoed van het Ministerie van Defensie beheren. Deze ontsluiting is een initiatief van het Legermuseum en de Koninklijke Militaire Academie, onderdeel van de Nederlandse Defensie Academie.

Het initiatief dient twee doelen. Ten eerste het bij elkaar brengen van objecten over hetzelfde onderwerp die fysiek op verschillende locaties worden bewaard. Daarnaast het via internet toegankelijk maken van

bronnen waarvan de beschikbaarheid van groot belang is. De website biedt toegang tot het complexe bezit van 10.000 oude drukken van Defensie

Van schier eindeloze ladekasten naar het beeldscherm bij u thuis.

(boeken gedrukt vóór 1801). Eerder is hierover de catalogus "Warfare and the age of printing" verschenen.

Van een groot aantal van deze werken zijn naast een beschrijving ook de titelpagina's, platen of illustraties te zien. Andere werken kunnen in z'n geheel worden doorgebladerd. Verder zijn de portretten van ruim 3800 militairen uit de negentiende en twintigste eeuw gedigitaliseerd en online te bekijken.

Het betreft hier de gehele museumcollectie "Cartes de Visite" en portretten die staan afgebeeld in oude, elders niet gemakkelijk vindbare militair-historische literatuur. Ook kunnen via de site het **Indisch Militair**

Tijdschrift van 1872 tot 1942 en de **Cadettenalmanak** van de Koninklijke Militaire Academie van 1830 tot 1940 geraadpleegd worden.

Tenslotte bevat de site ook alle gegevens over militairen uit de

zogenaamde **Officiersboekjes** die zijn verschenen van 1726 tot in de jaren 1980. Dit zijn een soort jaarboekjes waarin alle officieren onder rang en legeronderdeel vermeld staan. Op dit moment kunnen alle officieren uit de periode 1726 tot en met 1810 worden

opgezocht. De informatie uit de periode 1811 tot de jaren 1980 moet nog gedigitaliseerd worden. In totaal gaat het om ruim 230.000 namen uit voornamelijk het Staatse leger. Geïnteresseerden kunnen kijken op: www.nederlands-militairerfgoed.nl

Pasar Malam Kalender 2013

(update: sept. 2013)

December/Januari

27 dec. t/m 6 jan. (behalve Nieuwjaarsdag): Arnhem, Burgers Zoo www.wnproductions.nl

Februari

23, 24: Rijswijk (ZH) www.pasarmalamrijswijk.nl

Maart

2, 3: Doetinchem www.pasaroostwest.nl
20 t/m 24: Malieveld Den Haag www.indonesia.nl
22, 23, 24: Leeuwarden www.pasarmalamasia.nl
30, 31: Ahoi Rotterdam www.pasarmalamasia.nl

April

1: Ahoi Rotterdam www.pasarmalamasia.nl
5, 6, 7: Arnhem www.flamproductions.nl
14, 15, 16: Den Bosch (I&S Concepts)
26, 27, 28: Apeldoorn www.pasarmalamasia.nl

Mei

3, 4, 5: Geleen www.pasarmalamasia.nl
10, 11, 12: Dronten www.icm-online.nl
18, 19, 20: Den Helder www.stichtingstellar.nl
22 t/m 31: Malieveld Den Haag www.tongtongfair.nl

Juni

1, 2: Malieveld, Den Haag www.tongtongfair.nl
21, 22, 23: Zeist www.wnproductions.nl
14, 15, 16: Herderwijk (I&S Concepts)

Juli

5, 6, 7: Eindhoven www.pasarmalamasia.nl

19, 20, 21: Groningen www.pasarmalamasia.nl

27, 28: Vaassen www.pasaroostwest.nl

30, 31: Steenwijk www.wnproductions.nl

Augustus

1, 2: Steenwijk www.wnproductions.nl
9, 10, 11: Tegelen www.wnproductions.nl
23, 24, 25: Tilburg www.pasarmalamasia.nl
25, 26, 27: Dordrecht www.wnproductions.nl
31: Almere www.indischefeestavond.nl

September

6, 7, 8: Assen www.pasarmalamasia.nl
13, 14, 15: Utrecht www.wnproductions.nl
21, 22: Alkmaar www.stichtingstellar.nl
26, 27, 28, 29: Alphen a/d Rijn www.wnproductions.nl

Oktober

4, 5, 6: Maastricht www.pasarmalamasia.nl
12, 13: Dieren www.pasaroostwest.nl
25, 26, 27 Nijmegen www.pasarmalamasia.nl

November

2: Den Haag, Pasar Kliling www.manggarmegar.nl
2, 3: Rijswijk (ZH) www.pasarmalamrijswijk.nl
9, 10: Leek www.stichtingstellar.nl

December

??? dec. t/m 5 jan. (behalve Nieuwjaarsdag) Arnhem, Burgers Zoo www.wnproductions.nl

Van enkele Pasars zijn nog geen nadere gegevens bekend.

MEER DAN 40 NIEUW LANDEN

1ct naar vaste lijn

1ct /min

[Meer informatie](#)

Reparatie, onderdelen, accessoires en batterijen voor al uw elektronische apparatuur. <http://www.mobipc.nl/onderdelen>

Colofon

Digitaal maandelijks Magazine van:
Nederlands Indisch Cultureel Centrum

Hoofdredacteur: Hans Vogelsang

Redactie:

Jean-Marie Bosch van Drakestein

Juniorredacteur: Chinook de Deugd

Correspondenten:

Ferry Schwab (ICM-online)

Woody Brunings (Muziek)

Silfraire Delhay (Indisch Platform)

Adrian Lemmens (New Zealand)

Strip: Hugo Driessen

Gedichten: Mary-Jane Sahanaja

Vormgeving & lay-out: Hans Vogelsang

Ondersteuning: Groep de Mos, Den Haag

Technische realisatie: Dennis v.d. Ham

(Borca-Online Computer Service)

<http://www.borca-online.nl/>

Verschijsning: de 15^e van elke maand

Sluitingsdatum kopij en advertenties:

de 4^e van elke maand

Advertentietarieven: op aanvraag

Abonnement Nieuwsbrief: GRATIS

Postadres: Newtonstraat 660

2562 LA Den Haag - Nederland

W: www.indisch-centrum-den Haag.nl

E: <http://indisch-centrum-den Haag.blogspot.com>

@: info@indisch-centrum-den Haag.nl

Aanmelden Nieuwsmagazine (subscribe):

<http://www.indisch-centrum-den Haag.nl/phplist/?p=subscribe&id=1>

Opzeggen Nieuwsmagazine (unsubscribe):

<http://www.indisch-centrum-den Haag.nl/phplist/?p=unsubscribe&if=1>

Rabobank IBAN: NL39 RABO 0129 2168 36

t.n.v. N.I.C.C. te Den Haag

Overname van (delen van de) inhoud is toegestaan, mits met bronvermelding.

© 2013 N.I.C.C. Den Haag

Leest u altijd met plezier onze Nieuwsbrief?

En gunt u anderen ook maandelijks zo'n mooi magazine? Gebruikt u dan het e-mailformulier op de volgende pagina en noteer uw familieleden, vrienden en kennissen voor een GRATIS abonnement.

Maak anderen blij met onze Nieuwsbrief

Op naar de 10.000 abonnees

Indische Internetkrant: www.icm-online.nl - schwab@icm-online.nl

Weimarstraat 39
2562 GP Den Haag
070-364 2806

www.borca-online.nl

e-mail adressenlijst N.I.C.C. *Nieuwsbrief*

	N A A M	e – M A I L A D R E S
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		

Deze e-mail-adressenlijst printen of overnemen en versturen naar e-mail: info@indisch-centrum-den Haag.nl
of versturen per post (voldoende frankeren) naar: Administratie NICC Nieuwsbrief # Newtonstraat 660 # 2562 LA Den Haag